

2008 /1.évfolyam/1.szám

A tartalomból:

- Kincskeresés Erdélyben
- Hic fuit - interjú Márfi Gyulával
- Tour de Vajdaság
- Rendes prefektusok -
interjú Ambrus atyával
- Suba és köpönyeg - Szent Márton 2008
- Titusz atya Chilében

Pannonhal—

Tartalom

- 02 **Tartalomjegyzék**
Így kezdődött
- 03 **Auscultha**
Hallgasd meg...
- 04 **Amit Philippe-től tanultam**
- 05 **Árnyékok és kiáltások**
- 06 **Kincskeresés Erdélyben**
- 07 **Tájfutás: Test, Szellem és Lélek sportja**
- 08 **Péntek esti előadások**
- 09 **Hic fuit - interjú Márfi Gyulával**
- 10 **Tour de Vajdaság**
- 11 **Rendes prefektusok - interjú Ambrus atyával**
- 13 **Qpac - Diákoldalak**
- 17 **Civilizált prefektusok - intejú Dénesi Tamással**
- 18 **Suba és köpönyeg - Szent Márton 2008**
- 21 **Titusz atya Chilében**
- 22 **Ealingi tapasztalatok**
- 23 **Egy ezeréves kapcsolat rövid epizódja**
- 24 **Eredményeink - tanulmányok**
- 25. **Eredményeink - sport**
- 26 **Támogatói oldal**
- 27 **Qpaci gólyák**

Pannonhalmi Bencés Gimnázium Alapítvány
9090 Pannonhalmi, Vár 1. Tel: 06-96-570-140

Felelős kiadó: Hardi Titusz OSB igazgató

Szerkesztette: Csértán Károly, László Zoltán, Polgári István

A borítót tervezte: Schmal Károly

Készült a győri Arrabona Print Nyomdában 3500 példányban
Pannonhalmi, 2008

Így kezdődött...

Változunk

Kedves Diáktársak! Szeretettel köszöntünk Benneteket! A hírlevél első számának megjelenésével az iskola vezetésének régi terve valósult meg. Sok munka és sok lelkesedés van benne. Szándékunk, hogy felvegyük Veletek a kapcsolatot, abból a felismerésből fakad, hogy változunk. Változunk, hiszen nemcsak új nemzedékek járnak az iskolába, de új nemzedékek tanítanak is itt. Ezért szeretnénk megmutatni Nektek a gimnázium mai arcát, minél részletesebb, élesebb képet küldeni róla. Írunk iskolaidőről és vakációról, hétköznapijainkról és ünnepeinkről – és igyekszünk, hogy tanárok, diákok, bencések, civilek, idősebbek és fiatalok (ciklikóként vagy riortalányként) egyaránt megszólaljanak. A hírlevél külsejének megformálásához a diákok között ötletpályázatot írtunk ki. A cím Tamás Dániel 10. a, a címlap koncepciója (a zöld tábla szerepeltetése) Sárfi András 12. b osztályos tanuló ötletéből született. Az újság grafikai tervét Schmal Károly készítette el – ajándékba. Ezúton is szeretnénk megköszönni Neki a munkáját!

Alighanem sokan vannak Köztetek akik a Bencés Hírlevelet is olvassák. A két lap témája részben fedi egymást. Bár az első számban ez még nem sikerült maradéktalanul, arra törekszünk majd, hogy a két újság ne ismétlje, hanem kiegészítse, gazdagítsa egymást.

Maradunk

Azt hogy változunk, változik a gimnázium, valószínűleg jobban látjátok Nálunk, hiszen ritkábban és nagyobb távlatból néztek ránk. Számunkra, diákok és tanárok számára meghatározóbb élmény hagyományaink tudata, az az érzés, hogy egy változó világban ugyanazok maradunk, mert Pannonhalmához tartozunk. Ezért szeretnénk, hogy – ha lehetőségetek van rá – valamilyen módon jelezzetek vissza. Ez a cél vezet akkor is, amikor végzett diákokat kérünk meg, hogy diáktársaikkal készítsenek interjút. Nem csak megnyilatkozni szeretnénk tehát, hanem kapcsolatba lépni Veletek, és mindenféle választ hálásan fogadunk. Ebben a rovatban a következő számoktól olvasói leveleitek megjelentetését tervezzük. Kérünk, írjatok nekünk, akár postán a szerkesztőség címére, akár drótpostán a pannonal-ma@osb.hu címre!

Még egy kérés: feltétlenül jelezzétek, ha rossz címre postáztuk, vagy azt szeretnétek, hogy máshová küldjük az újságot!

a szerkesztők

Ausculda

Jelenleg a Gimnázium földszintjének én vagyok az egyetlen állandó lakója. E helyzetemnek köszönhetően sokat időzöm az I. emeleten, a földszinten és a -1-en. Ott ahol a tablók vannak. Amint végig megyek a folyosókon, minden nap magamon érzem elballagott diákjaink tekintetét, és eszembe jutnak ilyenkor egykori diákjaink. Azok is, akiket tanítottam, de legalábbis akkor jártak ide, amikor már én is Pannonhalmához tartoztam, és azok is, akiket csak fényképről ismerek. Nézem a tablókat, nézem az arcokat. Mit üzennek nekünk ma, kései utódoknak? Hogy megy a soruk? Merre tarthat most az az úrhajós csapat, hogyan fejezné be levelét Dávid atya osztálya, mi van azzal a hatalmas „Bozonttal”, az Atlétával vagy a Sakkozóval? Egy-egy fohász is meg szokott ilyenkor foganni bennem: „Istenem, egyengessd útjukat, add, hogy célba érjenek, segítsd őket, ha bajban vannak, a te békéd uralkodjon a szívükben!” A Pannonhalmi Bencés Gimnázium és Kollégium hírlevelének útra bocsátásával az egykori Alma Mater szólítja meg volt diákjait és mindazokat, akiknek valamilyen okból kifolyólag fontos ez az iskola. El szeretnénk mondani nektek, hogyan élünk, mit csinálunk, mik az eredményeink, mire vagyunk büszkéek, mik a nehézségeink. Első kézből akarunk tájékoztatni titeket, hogy ismerjétek meg az iskola jelenét, ismerjétek meg életünket. Ti, akik itt érettségiztetek 10-20-30-40 akárhány évvel ezelőtt, végérvényesen ehhez a házhoz is tartoztok! Nemcsak az évente egyszer, május utolsó szombatján megrendezett bencés öregdiákok napján számítunk rátok, amikor vagy el tudtok jönni vagy nem, hanem ezekkel a sorokkal, ezzel az újsággal azt is jelezni akarjuk, hogy fontosak vagytok számunkra és nem felejtettünk el titeket. Ezért köszöntelek most az egy családhoz való tartozás tudatában az egész tanári kar nevében megkülönböztetett tisztelettel és nagy szeretettel:

Hardi Titusz OSB, igazgató

Hallgasd meg...

Kedves Öregdiákok, akik - remélem - öregen is diákok maradtatok! Iskolatársaitok, most már kollégáim kértek meg arra, hogy köszöntselek Benneteket az Úr 2008. esztendejének adventjén. S én nem tudok és nem is akarok mást, többet mondani, csak azt: Jön az Úr, eljön az Úr! S ezt is csak kölcsönvett szavakkal. Izaiás szavaival, aki olyan döbönt kétségbeeséssel vallotta meg népéről: „Olyanok lettünk, mint a hervadt falevél, bűneink szélviharként sodornak el bennünket.” S aki utolsó erejével keresi a kapaszkodót (De hol az ág, de ki az ág!), keresi Istent: „Bárcsak szétszakítanád az egeket!” S aki teljes hittel mondja azt is:

„Elébe sietsz az örvendezőnek.” S Pál apostoltól kérek kölcsön szavakat, aki olyan meggyőzően mondja: „Ti az Úr megjelenését várjátok, aki meg is erősít majd benneteket.” S magától az Úrtól: „Nem tudjátok, mikor jön. Este vagy éjfélkor, kakasszóra vagy reggel. Legyetek éberek!”

Ismeritek Nagy Gáspár diáktársatok szavait: „... bár éjszaka van de világit reggelig / leszállhat rá minden: / porban és fényben meghempergett betűk / ezer s millió darabja.” Ő a verseinek papírra kerülő betűiről írja ezt. Mi gondoljunk a saját, porban és fényben meghempergett életünkre. Szeretném hinni, hogy mindannyian ismeritek Gazsi egy másik versét, (ha mégsem, keressétek ki az Interneten a folytatást): „... de a remény sohasem meghaló, ...”

Bánhegyi Miksa OSB

Diákoldalak

Amit Philippe-től tanultam

Philippe Brame Európa egyik legjobb fotósa. Philippe 1965-ben született. Mezőgazdasági és irodalmi tanulmányai után vak gyermekek iskolájában oktatott. Később Szenegálba ment, és a Sahel Dokumentációs és Kutató Központban dolgozott, ahol találkozott az emberi szenvedéssel. Visszatérően Franciaországba megismerkedett Lucien Hervével, aki bevezette őt a fotográfiába. A fotográfiát Philippe úgy tekinti, mint megbékélést lét és létező, látható és láthatatlan között. Franciaországtól Japánig a világ számos helyén kiállították képeit. Ma Palisban él. Gyakran tart kurzusokat azoknak, akik érdeklődnek a fotózás iránt. Ezelőtt soha nem találkoztam olyan emberrel, aki annyira ismerte volna a fény és a fotográfia lényegét, mint Philippe. Mikor a kurzusra jelentkeztem, egyik célom az volt, hogy megtanuljam kezelni a fényképezőgépet. A másik pedig, hogy megtanuljak „látni”. Az első, mint kiderült, önmagában kevés ahhoz, hogy szép fotográfiákat készítsünk. Philippe szerint a sikerült képet, és a fotográfiát az különbözteti meg egymástól, hogy a fotográfiában „élet van”. A sikerült kép halott fotó, „szép holttest”. Befejezett, soha nem lesz több, nincs mit mondani róla. A fotográfia élő fotó, az elkészített képen az élet tovább folyik, és nem a fotósé többé.

Mikor Philippe megkérdezte, hogy látható-e a fény, mondtuk, hogy igen, látjuk a tárgyról visszaverődő fényt, különben nem látnánk semmit. Rá kellett jönnünk, hogy tévedünk. A fényt nem látjuk, mivel „nem vagyunk a fény”, de ő teszi lehetővé, hogy lássunk. A tárgynak van fizikai (visszavert) fénye, és van belső fénye. A jól sikerült fotóhoz elég a visszavert fény. A fotográfia egyesíti a tárgyról visszaverődő fényt és a tárgy saját fényét. Az absztrakció munkája is fontos. Ha pl. egy fáról készítesz egy objektív képet, az nem jó, mert akkor megmondod, hogy mit lásson a néző. Ha viszont úgy komponálsz meg a fotódat, hogy mindenki mást lát benne, az azt jelzi, hogy nem befejezett, hogy élő. Az absztrakció nem azt jelenti, hogy csupa elvont dolgot mutat meg, hanem a tárgy és a saját bensőmből vonok ki valamit. Ez lesz a fotográfia, az élő kapcsolat a fotós és tárgya közt.

A kurzuson az első témám címe *a láthatatlan* volt. Azt sem tudtam, mihez kezdjek. Megkérdeztem Bánk testvért, hogy jól fordította-e, de mint kiderült, teljesen jól. Elindultam és gondolkodtam. Rengeteget morfondíroztam azon, hogy hogyan ragadjam meg képen a láthatatlant. Majd kitaláltam mindenféle koncepciót, s aszerint fotóztam. Közben pedig a szememet is kinyitottam, és lefényképeztem dolgokat, amelyek ugyan a terveimbe nem illettek, de úgy éreztem: na ezt le kell fényképeznem. Mondanom sem kell, hogy mikor megmutattuk a képeket, mintha már tudta volna, Philippe rögtön kiszúrta és a süllyesztőbe küldte az összes „koncepciómat”. S meglepődtem, hogy a második „na ezt le kell fényképeznem” kategóriába eső képeimet szinte mind megtartottuk. Ugyanis látni lehetett az elsőkön, hogy hosszas agyalás előzi meg őket, s ezek egyike sem volt fotográfia. Az utóbbiak lettek az igazi fotográfiák. Ugyanis nem ötletek alapján fotózunk, hanem a szemünkkel látunk. A következőket mondta: „Nem arról van szó, hogy ne legyen gondolatunk, de a fényképezésnél az érzés szolgálatába kell állítani az értelmet. A fejünket félre kell tenni, s mást előtérbe helyezni. Gondolkozni fej nélkül. A test bizonyos részei gondolkodnak, de mivel a fej gyorsabban gondolkodik, nem hallgatjuk meg a többi testrészt, amelyek hangja nem olyan erős. Ha nem figyelünk rájuk nem vesszük észre őket. Engedjétek meg, hogy más testrészeitek is intelligensek legyenek. Tanuljatok meg látni, mert amit láttok nem látjátok eléggé. Fontos, hogy legyen tekintetetek, mert fényképezőgépet mindig lehet venni, tekintetet soha.”

Életünk

Árnyékok és kiáltások, avagy a színházkurzus Pannonhalmán

A többéves hagyományt folytató színházkurzus idén is a Gimnázium kulturális programjának legjavához tartozott. Míg pár évvel ezelőtt a kurzust nyáron rendezték, addig az utóbbi két évben a diákság nagy öröme a tanév tíz napját foglalta el.

Várjuk a ezt a tíz napot, és félünk is tőle. Az új élmények vonzanak, a záró fellépéstől szorongunk. Végül eljön a várva várt nap,

és minden elindul. Először is megismerjük a rendkívül szimpatikus és az anyai gondoskodást sugárzó Sophie-t. Ő tartja a kurzus számunkra. Rövid egyeztetés (és háromnegyed órás tereprendezés) után kezdődik a munka. Sophie franciául mindent pontosan elmagyaráz, mi meg – fordítónk segítségével – igyekszünk mindent a lehető legjobban – persze a kezdőkre jellemző túlajándásokkal – kivitelezni. Az első két nap szinte felhőtlenül telik, az egyéni – néha páros – feladatok a csoport minden tagjának elnyerik tetszését. A legnagyobb sikere annak a feladatnak van, amelyben „halandzsá” nyelven kell egymásra haragvó, egymást szidó embereket megjeleníteni. A feladvány tömeges röhögést és székről lefordulást eredményez az épp pihenő „színészjelöltek” körében. Számomra – és többeknek közülünk – ez a kis meglepetésekkel és váratlan fordulatokkal megtűzdelt két nap jelentette a kurzus legfeltöltőbb és legszórakoztatóbb időszakát.

A rövid, játékos színházi bevezetést követően a harmadik naptól kezdve már ránk nehezedett a későbbi előadás súlya. Sophie kiosztotta a személyre szabott szerepeket. Ekkor tudtuk meg, hogy La Fontaine-től adunk elő hat mesét, ami először kissé megosztotta a társaságot, hiszen egy évvel ezelőtt az akkori kurzus tagok hasonló produkcióval szerepeltek. Első előítéleteinktől megszabadulva természetesen mindenki megszerette az általa játszott állatok karakterét, de azért mindegyikünknek voltak jobb és rosszabb pillana-

it. Ezek sok bosszúságot is okoztak, hiszen a figyelmetlenség miatt gyakran már ötödszörré próbáltuk el ugyanazt a jelenetet, és persze már mindenki az óráját nézte, hogy ugyan mikor lesz végre szünet, de szerencsére nem ez volt a jellemző. Inkább azt mondhatnám, hogy a (nem túl megerőltető, négy órás) tanítási napok türelmes elviselése után kipihenten és figyelmesen vettük sorban végig a meséket. Közben az állatok viselkedésére, mozgására és hangjaira fókuszáltunk, így az elején még a szövegeket sem kellett fejből viszszaadni – ez csak az állatok szerepével való azonosulás után következett. A hangulat már a kezdetektől fogva oldott illetve – ahogy sokan mondják – emelkedett volt, és ez a kurzus végéig kitartott, továbbá olyan jól éreztük magunkat egymás közt Sophie-val, hogy szinte már tanítás helyett is „állatok lettünk volna”. Az állatok utánzása közben Sophie-tól elhangzott néhány odavetett utasítás számunkra, mint például: „Respi!” (Lélegezz!), avagy „Regardes le publique!” (Nézz a közönségre!), amiket már mi is megértettünk, hisz ez alatt a pár nap alatt csak úgy ragadt ránk a francia. Mikor már éreztük az állatok minden porcikáját, jöhetett a szöveg tanulása. Ez nem tartozott az erősségeink közé, ám végül mindenkinek sikerült. Közben másfajta izgalmakat is átélünk: kisebb járvány ütött ki a résztvevők közt, amely majdnem veszélybe sodorta az előadást. Az utolsó nap hozta a legtöbb izgalmat. Erre azért az előző napok alapján számítani lehetett, mivel sem a díszletek, sem a színpad nem voltak még teljesen készen, sőt a világítást is az utolsó délután állították be. Végül mindezek után még a főpróbára is jutott idő. Szóval tartalmas és mozgalmas nap végén érkezett el az előadás pillanata. A kezdéskor feszültek voltunk, ám miután minden néző elfoglalta a helyét, és elkezdtek a bevonulással, már minden köny-

Életünk

nyebbnek tűnt. A darab közben egész végig arra gondoltam, hogy csak ne rontsak el semmit, az utolsó fabula után pedig felszabadult boldogság töltött el, tudtam, hogy sikerült. És valóban, hatalmas tapsvihar jelezte, hogy a publikumnak tetszett a produkciónk.

A színházkursus befejeztével nagyon jól esett, hogy pár napig erről volt szó mindenhol a suliban, és a visszhang a tanároktól, felnőttektől, diákoktól egyaránt jó volt. Furcsa, de a reflektorfény, a siker, és a tudat, hogy erre is képesek vagyunk hihetetlen élmény – és addig ismeretlen energiát adott. Kár, hogy jövőre végzősként már nem ve-

hetek részt ezen a kurzuson, de javasolom, hogy aki teheti a diákok közül, semmi esetre se hagyja ki, mert máshol már nem lesz rá lehetősége. Zárásul köszönet Sophie-nak a kurzus vezetéséért; Titusz és Mátyás atyának a program megrendezéséért illetve biztosításáért; a fordítóknak: Jákó testvérnek, Földi Mártonnak (volt pannonhalmi diák) és Török Júlia tanárnőnek; Pálffy-Józsa Kristóf prefektusnak valamint Kovács Lórántnak a technikai beállításokért és természetesen a lelkes közönségnek is.

Ördögh Bence 11.b

Kincskeresés Erdélyben

A velencei származású politikai kalandort, Lodovico Grittiti 1534 szeptemberében Medgyesen végezték ki. A helyi hagyomány tudni véli, hogy a ferencesek városvédelemre is alkalmas templomtornyából dobták ki, és a medgyesiek közül többen remélik, hogy kincseinek egy része még előkerülhet a kolostor egyik kriptájából. Nem a kincskeresés vágya, hanem a medgyesi plébános hívó szava miatt mentünk 2008 nyarán Fidélt atyával és 6, most már 10. b-s diákkal Medgyesre, hogy a középkori ferences templom alatt lévő kripták egyikéből kihordjuk a feltöltés miatt oda hordott törmeléket, földet, homokot. Ha nem is vártunk kincset, titkon örültünk volna néhány előkerülő régiségnek. A négy napos munka folyamán aztán megtaláltuk az egykori járólapokat, szépen megtisztítottuk azokat, majd a kriptá mélyéről előkerültek emberi maradványok, ruhafoszlányok és koporsószegek is. Ezeket valószínűleg ossarium híján szórták ki a kriptá padlózatára, hogy a sírkamrába újból temetni tudjanak. A csontokat egy régész szakmai útmutatása alapján helyeztük el a kriptában.

Persze nemcsak dolgoztunk ezekben a napokban. Végigjártuk a város nevezetességeit, majd a környék szász erődtemplomai közül többet is felkerestünk (Muzsna, Bázna, Alsóbajom). Igyekeztünk a középkori templomok falait és tornyait is megmászni, így régi harangokkal és egyéb régiségekkel találkoztunk. Magyarsáron hosszán beszélgettünk a helyi unitárius lelkésszel, aki mesélt nekünk a régi székeyi kopjafákról és megmutatta az 1699-ben épült és két 17. századi harangot rejtő fa haranglábat. Hazafelé a küüllővári és a bethlenszentmiklósi reneszánsz kastélyokat kerestük fel, majd pihenésképpen Kalotadámos 18. századi festett faberendezését csodáltuk meg.

Egy hét múlva ugyanez a csapat további 14 osztálytárral, Iván testvérral és két öregdiákkal kiegészülve újra útra kelt Erdélybe. Kezdetben a két Homoród völgyében kalandoztunk. Szállásunk Okládon volt. Régi barátaink, a homoródkarácsonyfalvi unitárius lelkész és felesége vendégszeretetét élveztük. Kirándulásunk a Vargyas patak szurdokvölgyében kezdődött. Az itt található barlangok közül többet is felderítettünk, az Orbán Balázs-barlangban időnként csak hason csúszva tudtunk előre jutni. Útközben két működő telepen először a mészégetés, majd a szénégetés fortélyait ismerhettük meg. Nemcsak a két ősi mesterség miatt töltöttünk hosszabb időt a két telepen, hanem a mész- és szénégető érdekes egyénisége miatt is. Hazafelé jól megáztunk a remorkán, de a vacsora előtt használt finom almapálinka miatt senki sem fázott meg.

Másnap három szép középkori szász erődtemplomot néztünk meg (Homoróddaróc, Kaca, Homoród). Homoródon az idős szász templomgondnok a régi „magyar világot” siratta, majd kérésére el is énekeltük a himnuszt. Hazafelé Székelyszombor várát másztuk meg. Itt igazán az vált emlékezetessé, hogy a hihetetlenül meredek hegyoldalon könnyebb volt gatyaféken leereszkedni, mint két lábon. Többen kétszer is kipróbálták. Még aznap szép estét töltöttünk Karácsonyfalva határában. Mihály tiszteletes úr vezetésével medvelesre indultunk, de ezúttal csak özet és egy közvetlen közelünkben felbukkanó hatalmas szarvast láttunk (Rábai tanár úrral ugyanezen a helyen már láttunk medvét). A két óras csendben eltöltött idő maradandó élmény volt számunkra.

Életünk

Másnap a Szent László legendával és rovásírásos emlékekkel ismerkedtünk, hiszen mindhárom felkeresett székely templomban található rovásírás (Székelydályán több méter hosszan a templom déli falán). Székelyderzszen talán az egyik legismertebb falképsorozatot láthattuk, valamint azt, hogy a falu népe – ahogyan évszázadokkal korábban is – még mindig az erődtemplom bástyaiban és védművében tárolja a gabonát és a szalonnát. Karácsonyfalván viszont csak néhány éve került elő a Szent László legenda, azóta vált még híresebbé az unitárius templom.

A Homoród-mentétől elbúcsúzva ismét szász földre léptünk. Szászfehéregyháza és Berethalom temploma a legszebb erdélyi

erődtemplomok közé tartozik. A segesvári várban ismét Vilmos bácsi, a helyi ötvös vezetett bennünket. Nagy élmény őt újra és újra hallgatni. Medgyesen a helyszínen mutathattuk meg az osztálytársaknak korábbi utunk „eredményeit”. A medgyesi szállásról másnap Szelindek várát és Nagyszebent kerestük fel. Utóbbi belvárosát példaértékűen újjították fel, 2007-ben Európa kulturális fővárosa volt. Hazafelé Kolozsváron szakszerű és izgalmas városvezetést hallgattunk, majd Válaszútra értünk, ahol kirándulásunk utolsó éjszakáját a Szórványkollégiumban töltöttük. Kallós Zoli bácsi szinte éjszakába nyúlóan mesélt életéről, a mezőségi magyar népzeneről, és megmutatta néprajzi gyűjteményét is. Másnap a sza-

mosújvári örmény templomban vettünk részt szentmisén, majd belekóstolhattunk a bonchidai vásár érdekes atmoszférájába, és utolsó programpontként vegyes érzelmekkel kerestük fel a Bánffyok egykor híres kastélyát. Ha két utunkon nem is találtuk meg Gritti kincsét, mindenki sok kincset vihetett haza magával Erdélyből. A kincskeresést jövőre folytatjuk.

Dénesi Tamás

Tájfutás: Test, Szellem és Lélek sportja

A pannonhalmi diákok életéből hagyományosan sohasem hiányozhatott a sport: Elég csak a pinyédi csónakház sok generációt kiszolgáló, a diákok által épített kenuira, esetleg Tólos Zoli bácsi magashegyi túráira visszaemlékeznünk. De az ifjabbak gondolhatnak az iskola nívós magasugró vagy kosárlabda csapatára is. A palettát színesíti néhány évtizede, mióta Deák János elindította, a tájfutás is: Minden évben kétszer, vasárnap reggel egy-két busznyai diák feláldozza a kényelmes 8-órás kelést és elindul a Bakony vagy Vértes lankái közé a fák törzsére tekert színes zsírkértéket keresgél.

Test

Egy átlagos versenypálya hossza légvonalban 6-7 km miközben minimum 3-400 métert kell szintben felfelé menni. Nem tűnik olyan rettető távnak: 6 boldogasszony, vagy (hogy szintben is hasonló legyen) háromszor le a faluba a szerpentinén és vissza a várba. A versenyzők hasonló pályán 40 perc körül futnak, a qpaci diákoknak ennek legalább a duplája

szükséges. Szóval vegyünk másfél óra futást hegyről le, dombnak föl. Eppen el lehet benne fáradni, és akkor még nem is tévedtünk el.

Szellem

A boldogasszonyos hasonlat azért is sántít, mert ott a diák egy ismert úton futhat. A tájfutás helyszíne általában ismeretlen, és igyekszünk úgy kitűzni a pályát, hogy az utakat minél kevésbé érintse. Ezzel szemben a versenyzőket segíti egy tájoló és egy igen részletes térkép, melyre az induláskor bejelölik az ellenőrző pontokat. A minimális feladat az, hogy folyamatosan meghatározzák, hogy hol vannak, és eldöntsék, hogy merre induljanak tovább. Az ügyesebbek persze mérlegelnek: megéri-e átmászni a hegyen, vagy könnyebb volna megkerülni. Persze mindezt futás közben.

Lélek

A tájfutás egyéni sport. Egyedül az erdőben sok mindennel lehet találkozni: egy róka, egy agancs, egy forrás vagy egy kidőlt fa mind maradandó élményt nyújthat. És ha valaki elég bátor, és csendben mer maradni, megtapasztalhatja saját kicsinységét a teremtett világban, és ezáltal talán a Teremtőjéhez is közelebb kerül.

Ujfalussy Balázs (Ph 00')

Életünk

Péntek esti előadások

A péntek esti előadások iskolánk kulturális programjainak egyik legmarkánsabb rétegét képezik. Ezen előadások keretében olyan egyetemi oktatókat, tudósokat, írókat, művészeket hívunk meg a diákokhoz, akik szívesen vállalkoznak arra, hogy saját szakterületük egy-egy témáját kifejtésük az érdeklődőknek. Az írókat felolvasásra, könyvbemutatóra szoktuk kérni. A 45-60 perces előadások után mindig van lehetőség arra, hogy (kisebb vagy nagyobb körben) a fiúk maguk is kérdezzenek, beszélgessenek a vendéggel.

Az előadások célja a diákok tájékoztatása a tudományos és szellemi élet újabb mozgásairól, eredményeiről (a tananyag és szakköri anyag kiegészítése); a (sokak számára veszélyt rejtő) tankönyvszerűség mellett a tudásnak a problémalátás és -érzékelés képességként való megsejtetése; az általános műveltség gyarapítása.

A 2008/2009-es tanév első félévének előadásai:

2008. okt. 3.: Vörös Győző egyiptológus

2008. nov. 7.: Ungváry Krisztián történész

2008. nov. 14.: Ontkó Henrik OSB: El Camino

2008. nov. 21.: Villányi László költő kötetbemutatója

2008. dec. 5.: Ritoók Zsigmond ókori kutató Platón Lakomájáról

2008. dec. 12.: Margócsy István irodalomtörténész

2009. jan. 9.: Gelencsér Gábor filmesztéta

2009. jan. 16.: Mérő László matematikus, pszichológus

2009. febr. 6.: Surányi György a pénzügyi válságról

Vörös Győző előadása

2008. október 3-án a péntek esti előadások keretében tartott előadást Vörös Győző egyiptológus. Az előadás címe Az Osztrák-Magyar Monarchia régészeti missziója Egyiptomban (1907-1908), amely egyben az azóta már megjelent könyvének – Sharuna–Gamhud – is alcíme. Az előadás Surányi Back Fülöpről szólt, az első magyarról, aki egyiptomi feltárásokat vezetett. 1907-ben kezdte meg a gamhudi ásatást, ahol egy érintetlen temetőre, fakoporsókra és óriási mennyiségű egyéb leletre bukkantak. A korabeli szokások szerint a régészek elkérhették a leletek felét – Back Fülöp része 70 ládát töltött meg, s ezeket Budapest, Bécs és Krakkó múzeumainak ajánlotta fel. Néhány éves ásatás után azonban Back Fülöp nyomtalanul eltűnt. Tudós generációk keresték, de nem találták.

Egy amerikai internetes fizetős cikk írójának küldött email indította el a lavinát. A dúsgazdag Back család egyik ágának tulajdonában lévő világkereskedelmi céggel foglalkozott az említett anyag. A cikk szerzője három percen belül választ adott Vörös Győzőnek: saját cikke helyett azonban egy még kiadás előtt álló könyvét küldte el. Vörös Győzőt a kötet egyetlen lábjegyzete érdekelte, amiben az informátor neve szerepelt, aki megadta Surányi Back Fülöp még élő unokájának a telefonszámát, akit igen nehéz volt elérni, mivel sok időt tölt a Pireneusokban. A hosszas nyomozás végén kiderült, Back Fülöp hagyatéka megmaradt. Az egyik dédunoka őrzi azt, aki egy Atlanti-óceán parti kisvárosban lakik. Vörös Győző ide utazott el, hogy (kesztyűs!) kezébe vegye azt a hagyatékot, amely arra várt, hogy egy arra igazán érdemes kutató végre rátaláljon. Így születhetett meg belőle végül a könyv és tudhatta meg mindenki, mi is történt Surányi Back Fülöppel, aki egyébiránt Ferenc József osztrák császár és magyar király lovagja volt.

A fiúk elragadtatással hallgatták az előadást, és egy életre megjegyezték Back Fülöp nevét.

Barcza István

Ungváry Krisztián

előadása: Ellenállás vagy kollaboráció? Az egyházi felső vezetés és a Kádár-rendszer

Az elmúlt másfél évtizedben újra és újra megfogalmazódik az az igény, hogy az egyháznak szembe kell(ene) néznie a diktatúra időszakában játszott szerepével. Talán érthető, hogy az akkor aktív korosztály egy része fél ettől a szembenézéstől, de az is törvényszerű, hogy a fiatalabb nemzedékek a tisztánlátás érdekében megfogalmazzák kérdéseiket. Mivel nemrég jelent meg Tabajdi Gábor és Ungváry Krisztián Kádár politikai rendőrségéről szóló könyve, felkértük Ungváry Krisztiánt, hogy beszéljen a címben jelzett témáról a pannonhalmi hegylakóknak. Az előadó árnyaltan mutatta be azt a kényszerpályát, amelyre a rendszer állította az egyházat, de különböző példákkal megvilágítva a kényszerpályán belüli mozgásterekről is hallhattunk. Az előadás után talán már senki sem látta feketén-fehéren a kérdést és az ellenállás-kollaboráció ellentétpárnál plasztikusabb képet alakíthatott ki magának e kényes kérdésben. Érthetőbbé tette a problémát, hogy hallottuk az 1964-es vatikáni-magyar megállapodásról és kitekintést kaptunk más, keleti blokkba tartozó országok egyházi helyzetéről is. Az előadás után feltett sok-sok kérdés alapján biztos vagyok benne, hogy ezen az estén is sokat gazdagodtunk.

Dénesi Tamás

aki kérdez.. Tomka Emil

Ph'62

aki válaszol.. Márfi Gyula

Éppen 50 éve, hogy megkezdjük felnőtté válásunk négy évét Pannonhalmán. Ennyi idő már elegendő távlat arra, hogy összegezzük, melyek a legfontosabb értékek, mivel gazdagodtunk a négy gimnáziumi év alatt.

A legfontosabb érték bizonyára az az értékrend volt, amelyet Pannonhalmán megismertünk, és amelynek elfogadásában megerősödünk. Ez az értékrend röviden így írható le: Isten és az ő természetfölötti adományai (kegyelmek) – Az Isten képmására alkotott teremtmények: emberek és angyalok, ezen belül az emberek alapvető méltóságbeli egyenlősége – Isten egyéb teremtményei és az ember alkotásai, az ember „alkotásai” között első hely illeti az ún. „erkölcsi értékeket”, majd az egyéb alkotásokat.

Azóta számtalanszor megbizonyosodtam arról, hogy ha az Istent és az ő kegyelmét eltávolítjuk az értékek csúcsáról, az egész rend fejreáll. Első helyre kerülnek az élvezeti cikkek és a pénz, és az ember ezek rabszolgája lesz. A védett állatok értékesebbek lesznek, mint az ember, előbbieket sterilizálni vagy magzataikat pusztítani tilos, az ember viszont sterilizálható és magzata pusztítható. Jelen helyzetünkben egyetlen műtét van, amelyre sosem fogy el a „volumenkeret”: ez az abortusz.

Aki a „pannonhalmi értékrendet” elfogadta, az világosan látja a materialista és vadliberális értékrend-torzulások istentelen és embertelen voltát, és igyekszik árral szemben is azoknak ellenállni.

Gyermekeim mindig nagy élvezettel faggattak osztályunk igen mozgalmas életéről (színdarabokról, rádióstúdióról, kirándulásokról, sportversenyekről, tánciskoláról és bálokról), de legszívesebben számtalan csínytevésünkről. Remélem magas papi méltóságod nem tiltja, hogy elmesélj egy csínyünket.

Egy ízben fogtunk egy kiséget, és feltettük a tábla felső peremére. Mindannyian láttuk, csak szegény Ecsi (az osztályfőnökünk) nem, amikor bejött szombaton csendes órára. Mi azon röhögünk, hogy az egér hogyan szaladgál Ecsi feje felett, ő meg, szegény, azt hitte, hogy rajta röhögünk, és teljesen kikészülve kirohant az osztályból. Kb. nyolc évvel később tudta csak meg, hogy nem őt neveltük ki. Hogy milyen hülyék és kegyetlenek tudtunk lenni...?!? – Az se volt semmi, amikor Hugó atya (igazgatónk) kifelé nyíló ajtaja elé odacipeltük az egyik kóroslánt, természetesen az éjszaka leple alatt...

Azt hiszem, tizenévesként legtöbbünknek még sokféle pályaelképzelés kavarog a fejében. Én nagyon nagy köszönettel tartozom Dobra Modeszt atyának és még inkább Mayer Farkas atyának, ki nemcsak nekem, hanem (évtizedekkel később) fiainak is életre szóló utat mutatott. Te is kaptál segítséget, megerősítést papi hivatásod felismeréséhez?

„Anyám méhétől” fogva pap akartam lenni. Utam egyengetésében Pannonhalmán elsősorban gyóntatóm, Sólmos Szilveszter atya játszott szerepet. De kiváló paptanáraink mindegyikének volt abban szerepe, hogy hivatástudatom nem csökkent, hanem erősödött.

Jól emlékszem, mennyire fogadkoztunk legtöbben, hogy csak egyszer szabaduljunk ki a „Qpac” kemény tanulási munkát követelő gyötrelmeiből...soha nem jövünk vissza! Hát ma erre mondják: „Nem jött bel!”, hiszen – ki milyen sűrűn csak teheti – mindenki boldogan jön vissza a Szent Hegyre.

Én annyiban különböztem osztálytársaim többségétől, hogy Pannonhalmát sosem neveztem „szent kupacnak”. Ehhez képest érdekes, hogy én voltam talán a legutolsó, aki visszatértem oda. De mindig meghatott osztálytársaim ragaszkodása a „szent kupachoz”: a lelkük mélyén mindig is meglévő, de csak évekkel később megvallott „szent szerelem”.

Úgy gondolom igen jó ötlet az új hírlevél, a „PannonhalMA”. A diák és öregdiák olvasók biztosan hallani akarnak arról is, hatnak-e még a bencés diákevek 50 év után is. Kérlek üzenj a ma diákjainak, mik azok a legfontosabb teendők, melyek megtartanak hitünkben, melyekkel erősíthetjük hivatásunk, családunk és hazánk iránti elkötelezettségünket.

A „PannonhalMA” című hírlevelet szeretettel üdvözlöm olvasóival együtt. Üzenni és kérni most csak azt tudom: maradjunk meg bencés diáknak mindhalálig, sőt a halálon túl is. – Maradjunk annak az iskolának a hívei, amely növendékeit nem „programozható intelligens robotoknak” tartja, hanem teljes értékű embereknek, akikben a szakmai igényesség együtt jár az általános műveltség-gel és az erkölcsi igényességgel. És őrizzük tanáraink-nevelőink emlékét. Velük kapcsolatos érzéseimet Benjámin László: Emléknél többek c. versének szavaival tudom megfogalmazni:

„Egyre többet gondolok hajdani mestereimre, az elcsöndesedett férfiakra, kik ifjúságom fölé magasodtak megviselten és méltóságosan, akár a százados fák.

...Figyelmes tekintetük követ a halál árkein túlról is.

Szemükkel nézem dolgaimat, velük mérem magam, s velük a változó világot. Egyre többet gondolok rájuk, ...akik a végső kérdésekre egész életükkel feleltek.”

Legfőbb álmom, hogy én is azok közé tartozhassam, akik a végső kérdésekre: van-e Isten, milyen az Isten, van-e mennyország, érdemes-e Istenben bízva élni..., gyarlóságai ellenére is életükkel felelnek.

Tour de Vajdaság

A 12.B osztály befejezte négy évét Pannonhalmán. És befejezte határon túli körútját is.

Első nyáron Kárpátalján bicikliztünk – a karácsfalvi testvériskola meglátogatásának apropóján.

Tizedik után az Őrségben és azon túl, szlovén vidékeken és Burgerlandban tekertünk.

Tavaly nyáron a Felvidéken Érsekújvártól Nyitrán át Trencsénig mentünk föl, majd vissza Nagyszombaton keresztül Pozsonyig kerekedtünk.

Idén Vajdaságra esett a választás. Szeged, Zenta, Muzslya, Pancsova, Székelykeve, Belgrád, Újvidék, Szabadka, Nemesnádudvar voltak a főbb állomások. 720 km, 8 nap alatt: már-már teljesítménytúra.

Mélypont

Tiszaszigeten, Magyarország legmélyebben fekvő pontján búcsúztunk az ismertnek gondolt vidéktől. Vár bennünket egy család. Gáton biciklizünk, pörköltet eszünk. Közben nézzük a palackpostát: a Tisza temérdek műanyagpalackot úsztat át a határon. Szennyezzük a világot. Este még Zentán is látjuk őket.

Görögdinnye

Minden nap dinnyét eszünk ebédre. Tűz a nap, sehol egy talpalatnyi árnyék. Négy jókora, 10 kilós dinnyét negyedélünk naponta. Van, aki most eszik először ennyit egy ültő helyében. Az utolsót még a határ előtt, Lőrinc napján.

„Nem lehetne dinnyén kívül valami szárazabbat is enni?”

Félelem

Zentán, első szálláshelyünkön az egyik fiú nem meri megkérdezni, merre van a pékség. Nem tudja, ki szerb, ki magyar. Mi van, ha szerb? Mondom neki, itt tudnak a szerbek magyarul.

Szabadkán, utolsó szerbiai szálláshelyünkön önfeledten járunk-kelünk az utcán. Érdeklődöm a diákszállóban a friss, magyarul nem tudó, szerb bevándorlók felől. „Majd megtanulnak” – intézi el egy vállrándítással a szállásadónk. Kötelező a többnyelvűség, itt más-képp nem lehet.

Por

A pusztá közepén áll Aracs középkori romtemploma, néhány úti-könyv bencés eredetre utal. 4-5 km-re fekszik innen is, onnan is a főúttól. Földúton megyünk, rekkenő hőség, csúszásban vagyunk.

Szívjuk a port. Hárman vonatra kényszerülünk. Elérjük-e?

Hússzal zötyög a pusztában az ezüst nyíl – a Bakony expresszre gondolunk. Az állomás restijének üzemeltetője segít, hogy fölhessük a bringát a vonatra.

Helyesírás

Muzslyára későn érünk, de már 4-től keresnek minket: „Nagyon kedves Önöktől, hogy kijötték elénk.” „Ja, az nem úgy van, a Tanár Úr azt írta nekünk, hogy 4-re jöttök, azóta keresünk titeket kocsival.”

Később a vacsoránál kézhez kapom a kinyomtatott ímélt. Valóban: nem „4-ére” (ti. augusztus), hanem „4-re” (ti. délután) áll a levélben. Iszunk rá egy Jelen Pívót.

Háború

Székelykevé Dani Zoltán leszerelt ezredes szólít le minket. Ő „kapta le” az első lopakodót. Dokumentumfilm készült róla A 21. másodperc címmel: 20 másodpercig lehet célozni, és löni. Utána ki kell kapcsolni a rakétát, mert bemérnek.

Velünk van egész délután, elvisz minket a közeli bányatóra.

Víz

Fürdünk a Dunában. Újvidéken is, meg Novi Banovci Venezia nevű szabad strandján. Gúlát építünk, mint évek óta mindig, ha együtt strandolunk.

A Duna-Tisza összefolyást egy meredek part tetejéről nézzük. Olvassuk az útleírást: ahogy elfogynak a villanypóznák jobbról, menj be a gyümölcsösbe, kapuja merőleges az útra. A kert végéből szépen rálátni. Messze van, „pici a Tisza”. Knjaz Miloš fogunk inni utána: a legjobb ásványvíz, ahogy a helyiek tartják.

Ortodox

Pancsován, az olajfinomító közepén középkori ortodox kápolna áll. Körbeépítették, a bombázás után is megmaradt. Pedig – talán két hónapig is – égett a gyár: éjszaka is lehetett olvasni.

A Fruska Gorában 2-3 km-enként ortodox kolostorok vannak, 8-10 szerzetessel. Az egyikkel mi is beszélünk: néhány tökéletesen kiejtett magyar szó vegyül szerbjébe („Szenttamás”). Kapunk tőle pálinkát – „monostori termék” –, törülközőben csempésszük ki.

Szélvihar

Feketics (Bácsfeketehegy) felé, Szenttamást elhagyva elképesztő erejű szél kezd fújni. Eleinte azt hittük, csak „pöff”, aztán abban reménykedtünk, hogy állandósul mint hátszél. De nem: a hátralévő 15 km, ami rendesen szűk óra, most két és fél órát igényelt. Lefúj a szél az útról, nem lehet haladni. Ránk esteledik, előkerülnek a tömény szeszek. Csak tolni bírjuk koromsötétben. Még jó, hogy nem esik.

Reggel, ahogy elhagyjuk a falut, az utcai kocsmá teraszán poharak zók felállva tapsolnak meg bennünket.

Kenyér és bor

Hazaérünk. Két osztálytárs, két család vendégei vagyunk Nemesnádudvaron. Pincéből megyünk a pékségbe. Az egyik a pincét adja a pörköltözhöz és a borhoz, a másik a frissen sült lekváros buktát és a hatalmas vekni kenyereket.

Reggel szétszéledünk.

Rendes prefektusok

Interjú Ambrus atyával

Öt osztályt vittél végig, negyven éve tanítasz folyamatosan. Te vagy a legtapasztaltabb „tanerő” Pannonhalmán. Hogyan lettél prefektus, és hogyan maradtál az ilyen sokáig?

Nézd, erre kétféleképpen lehet válaszolni. Amikor én bejöttem bencésnek, elejétől fogva vilá-

gos volt számomra, hogy a gimnáziumban fogok dolgozni, pap és tanár leszek. Kínos is lett volna, ha másként alakul. Akkoriban a rendi belpolitika része volt, hogy akik rendesen vitték az osztályukat, azokat nem emelték ki innen. ... A másik, hogy nem is nagyon jutott eszembe, hogy mást akarjak magamnak. Néha megkérdezik tőlem, hogyan lehet kibírni, hogy az ember folyamatosan a mások rendelkezésére áll, de az az igazság, hogy számomra a tanári-prefektusi életforma egyáltalán nem volt megterhelő. Eleve olyan környezetből jöttem, ahol az a fajta kellemes semmittevéssel töltött szabadidő, ami mára elterjedt, egyáltalán nem létezett. Gyerekkorunkban mindig vártuk a nyári vakáció végét, mert a nyár sokkal nehezebb munkát jelentett, mint az iskola. És hát megszoktam, hogy az örömeimet a hétköznapiakban, a mindennapok teendőiben keressem.

Az életemnek ez a ritmusa folytatódott prefektusként is. Heti egy szabadnapom volt, aznap délelőtt nem volt óráim, stúdiumon viszont mindig bent ültem. A stúdium egyféle sziget volt számomra. Nagyon jól tudtam dolgozni ilyenkor, és ez valamiképpen a diákokra is átragadt. Szemben ültünk, a tekintetünk többször találkozott, és valamiképpen ők is látták, hogy ez az idő értelmesen eltölthető. Hozzá tartozik, hogy én sohasem követeltem meg, hogy tanuljanak stúdiumon. Annyit vártam el, hogy egymást hagyják dolgozni. Persze délelőtt is találkoztunk, ott aztán kíváncsi voltam, mire jutottak...

Kíváncsi lennék, hogy voltak-e példaképeid, akiktől a prefektuskodást tanultad.

Valószínűleg én olyan nemzedékhez tartoztam, amelyiknek már nem voltak nagy példaképei. Amikor a rendbe bekerültem, a magiszterem azt tartotta jó-nak, ha a növendékek egyáltalán nem találkoznak a gimnazistákkal, úgyhogy működő kollégiumot akkor láttam először, amikor utolsó éves egyetemistaként „belöktek” oda, segédprefektusnak. Lambert atya – aki kiváló nevelő, de igen urbánus ember volt, és nem érezte igazán jól magát a diákokthoz bezártságban – értésemre adta, hogy úgy legyek jelen az osztályban, hogy egyszer ez lesz az én osztályom. Így aztán nagyon sokat voltam velük, stúdiumon meg este, és közben beletanultam. ... Nagyon sokféle emberrel dolgoztam együtt, és ez hatott is rám. Főleg Ottmárral működünk együtt, amíg Pannonhalmán volt. Ugyanakkor nem nagyon szóltak bele, hogy pontosan mit is csinálunk, és az osztályát kicsit mindenki a maga képére formálta.

Az itt eltöltött évek sok diák számára jelentenek meghatározó élményt. Meg lehet fogalmazni a „titkot”, amit az iskola tudott?

Én soha nem marakodtam a gyerekekkel. Ebben benne volt az a gondolat is, hogy én vagyok a felnőtt, és ki a diák ahhoz, hogy megütközzem vele, de a diákok is megértették: végül is nekik jobb, ha bizonyos kérdésekben én mondom ki a végszót.

Aztán jóban voltam – elsősorban az apákkal. Sokat beszélgettem a szülőikkel, és hamar megértették, hogy közös ügyön dolgozunk, nem valamilyen külső hatóság vagyok. A gyerekeknél is ez volt a helyzet. Igazából egy gyerekkel akkor van gond nálunk, ha otthon is valami gond van. Például akkoriban döntöttünk úgy, hogy elvált szülők gyerekeit is felvesszük, amikor én prefektuskodni kezdtem. Mindannyian láttuk a problémákat, és a gyerekeknek is könnyebbésséget jelentett, ha – miközben úgy érezte, nem tud beszélni az apjával – láthatta, hogy mi felnőttek egymás között normálisan tudunk kommunikálni valódi kérdésekről.

Mit gondolsz, örízni tudja az iskola az arcát és az értékeit úgy, hogy mára több a civil tanár? Jobb vagy rosszabb lett ettől?

Mindig azt kell berendezni, ami van, és nem érdemes visszasírni, ami elmúlt. A régi nem fog visszatérni. Nem fog visszajönni, mert a rendnek nagyon előnyös, ha nem emelkedik negyven fölé a létszám. A jövőben is törekedni kell rá, hogy ne legyen gigantikus és töredezett a közösség. Negyvenfős közösség viszont eleve nem tud ötvenfős tanári kart kiállítani.

Hogy ettől jobb vagy rosszabb lesz-e az iskola, azt nagyon nehéz megmondani. Egy iskolának még a szellemét is elsősorban azok a gyerekek adják, akik oda bekerülnek. Itt vannak komoly különbségek. Nem attól mások most az osztályok, mert más prefektusok vannak, hanem elsősorban attól, hogy teljesen más a társadalom. Ezért mások a gyerekek, és ők határozzák meg az iskola légkörét. Nagyon nagy baj is lenne, ha mi határoznánk meg, mert azt jelentené, hogy olyan agresszív a jelenlétünk, ami nem normális. Meg lehetne ezt valószínűsíteni, de amikor kimenne a gyerek, nagyon nehéz helyzetbe kerülne. Ahhoz, amit a gyerekek kintről hoztak, régen is azt tudtuk hozzáadni, hogy mindenki berendezte a maga „svédasztalát”, és ők szedtek róla. Már akinek volt étvágya, és tudott válogatni. Azt hiszem, hogy ebben a civilek is sokat tudnak segíteni.

Vannak idealisztikus elképzelések, hogy régen a bencések mindig a gyerekek rendelkezésére álltak, és mindent meg lehetett beszélni velük, de ez nem igaz. ... A kamasz gyerek soha sem úgy élt, hogy egy felnőttel állandóan mindent megbeszélhetett volna. A kamasz súlyos problémáival is egyedül küszködik gyakran, és ez nem is baj. Nem is szabad azt mondogatni, hogy ossza meg a gondjait – először is azért, mert saját magának kell megoldania őket, azért az ő gondjai, másodszor meg azért, mert pont abban az állapotban van, hogy nem tudja megosztani senkivel sem. Én nagyon kevés gyerekkel folytattam mély beszélgetéseket, és azt hiszem, ha őszinték vagyunk, a legtöbb esetben így emlékszünk vissza. Mindig próbáltam viszont megtudni, hogy mi foglalkoztatja őket, és arról beszélni a közösségben, szinte a közösségben személyesen megszólítani őket. Azt hiszem, ez most is így működik.

Mégis sokan érzik úgy, hogy személyes törődést kaptak itt.

Igen: a közösségen belül alakult ki a személyesség. Ennek kamaszkorban kell megszületnie: ha az anyja köldökzsinórja helyett egy másikhoz kapcsolódik, az nem szerencsés... Kétségkívül nagy érték, hogy vannak a gimnáziumban lakó bencések. Ha lenne tíz alkalmas bencés, akkor annak nem lenne párja – de ilyen nem volt sohasem. Ezért szerintem nincs semmiféle visszaesés. Ha valakinek csak relatíve is alkalmatlan prefektusa volt – ilyen mindannyian láttatok Ti is –, akkor a szoros egymáshoz rendeltség mindkét félnek borzasztó kínlódszt okozott. Ezért van az, hogy az érettségi találkozókra olyan különböző élményekkel jönnek vissza osztályok. Össze sem lehet hasonlítani

két osztályt sokszor. Úgyhogy azért sincs visszaesés, mert az ideális állapot, amit elképzelünk, soha nem is volt.

Az lenne igazán fontos, hogy a tanár, a civil is, független legyen, ne legyen túlerhelt, és a gyerekek rendelkezésére álljon. Ez azonban társadalmi kérdés, nem tudjuk házon belül megoldani. Az, hogy a diákotthonban van néhány független ember, sokat jelent, ez fogja az iskola a jellegét ezután is megadni, de nem veszteség, hogy az iskolában nem kizárólag bencések téblábolnak...

Sokak szerint mások a mostani gyerekek. Van, aki mérsékeltebben nyilatkozik erről, de olyannal is találkoztam, aki a tablóképekről le tudta olvasni, hogy a mostani diákok rosszabbak a mi nemzedékünkénél.

Biztosan az öregség mondatja velem, de az a gyanúm, hogy radikális változások vannak. Mert radikálisan megváltoztak a gyerekek életkörülményei. Ahhoz, hogy valaki fel tudjon nőni igazán, az szükséges, hogy optimális ingermennyiség érje őt. Olyan világ vegye körül, amit fel tud dolgozni. Ezen a téren óriási változás állt be. A gyerekeket jószíval a születésük pillanatától annyi inger veszi körül, hogy esélyük sincs rá, hogy feldolgozzák. Tíz éves korig a szülő még kézben tudja tartani ezt, de ezután kénytelen sokkal jobban szabadon engedni, mint ami jó lenne. Ettől mások a gyerekek. Hogy jobbak vagy rosszabbak, azt morális szempontból nincs jogunk megítélni, de hogy „rosszabb”, mint tanuló, hogy nem bírja azt az anyagot feldolgozni, amit a korábbiak, az egyértelmű... Ezért sok mindent nem lehet már a gyerekekkel birtokba vetetni – és az a baj, hogy nincs helyette más...

Pannonhalmán a rengeteg inger azért megsűrűsödik. A szülők szerintem ma már elsősorban ezért adják be ide a gyerekeiket. Ezzel az a gond, hogy aki úgy szocializálódott, hogy napi négy-öt óra számítógépre van szüksége, az nem úgy fog változni, hogy a vákuumba bejön valami jó dolog, hanem szenved, mert érzi a hiányt, de képtelen arra, hogy valami jót tegyen a helyére. Ez a legnagyobb probléma...

Most kérdezek egy merészet: jelent manapság Pannonhalma esélyt valakinek?

Jelent. Akkor jelent, ha a gyereket a szülők el tudták mondjuk tizenkét éves korig kisélni: egy jobb családnál ez azért még megy. Tehát nemcsak tiltották egyes dolgoktól, hanem valóban együtt voltak vele, amíg ő azt ténylegesen igényelte. Az ilyen gyerekek jelent valamit Pannonhalmára, mert nem rohanja meg a környezet, ugyanakkor nagyon sok jó dolgot felkínálunk neki.

Sokunkat fogadtál Pannonhalmára visszatérve. Ez mindig nagyon jó élmény volt, mert azt éreztük, hogy úgy fogadsz bennünket, mintha haza jönnénk. **Hogyan csinálod ezt? Miért fontos neked?**

Én olyan bandába verődös gyerek voltam mindig. Szegény anyámk ettől néha szenvedett is, de – főleg esős időben, ha „beszorultunk” – mindenki hozzánk jött. Nálunk átlagban tíz gyerek mindig volt. Aztán ezt még kiegészítette az én mozzásom Teszéken. A mozi akkoriban központi hely volt, és akkor is körülöttem hullámozt. És valahogyan megmaradt bennem az, hogy nem zárkózom el az emberektől.

Aztán, amikor Pannonhalmára jöttem, fölfogtam, hogy ez egy hatalmas kapcsolatrendszer lesz itt, és az ember vagy ezt veszi komolyan vagy elkezd kifeje próbálkozni. Én azért igyekeztem minden mást leépíteni – kivéve persze azt, ami leépíthetetlen...

Végül úgy adódott, hogy jószíval én vagyok itt az állandóság, úgyhogy azok is, akikkel semmi kapcsolatunk nem volt, szinte rám maradnak, és én ezeket a kapcsolatokat igyekszem elvállalni. Persze teher is ez, főleg nyáron, de azt tapasztalom, hogy csak kölcsönösen előnyös dolgok vannak: ezek a találkozások hihetetlen módon gazdagítottak engem, és ez a mai napig így van.

Diákoldalak

Válogatás a qpaci diákújság, a Pannonhalmi Zsemle cikkeiből

Amikor majdnem tragédia történt

Nem, nem lehet. Mintha célozgatott volna ilyesmire, de nála soha nem lehet tudni. Ő mindig csak célozgat, soha nem mondja meg konkrétan. Végül is nem lehetek én ilyen szerencsétlen. Ma írtunk töriből és nagy volt az esélye egy földrajz dogának is. Különben sem értem! Egyáltalán miért kell nekünk ezt tanulni? Ilyen és más ehhez hasonló dolgok jártak a fejemben pénteken, az utolsó, fizika óra előtt.

Nem csak én voltam így vele. Osztálytársaimon is az idegesség különböző jelei mutatkoztak. Voltak akik szemgolyójukat vízszintesen mozgatták, és már-már parodisztikus sebességgel magolták az anyagot. Mások üres tekintettel bámulták a könyvet és közben ezt gondolták magukban: „Úgysem írat! Antal atya nem lehet ilyen...!”. Megint mások fel-alá járkáltak a padok között, és villámsebessen hadarták: „Newton első törvénye a tehetetlenség törvénye, miszerint...”. Néhányan berohantak a terembe, és ugyanazzal a lendülettel bevágták a könyvet a padba. Jól jöhet még! „...egy test nyugalomban van, vagy egyenes sebességgel mozog mindaddig...” Egyesek hisztérikusan írták a képleteket a padra, hogy majd letakarják a dolgozatukkal és jókor, jó időben elmozdítják a papírt. „...amíg környezete, vagy egy másik test meg nem változtatja a mozgásállapotát.” A többiek négyes-ötös csoportokba verődve feleltették egymást, miközben sem a kérdező, sem a kérdezett mit sem tudott a témáról. Azon kevesek, akik tudták az anyagot most nyugodtan ültek a helyükön és szemlélték társaik szorongását, vagy megpróbáltak segíteni nekik a feladatok megoldásában - több-kevesebb sikerrel.

Még két perc van az óráig. Hogy tud ez a gyerek ilyen nyugodtan hintázni a székeken, miközben a mellette ülő csukott szemmel, félhangosan mormolja Newton második törvényét ... , tényleg mi is Neton második törvénye? Ne zavarjunk össze mindent, hiszen mindjárt csöngetnek! Mennyi van még? Már csak fél perc?! Még húsz másodperc ... tíz ... kilenc ... nyolc ... hét ... hat ... öt ... négy ... három ... kettő ... egy ... vége!

Igen, vége. Az elkerülhetetlen megtörtént. Elkezdődött a fizika.

A jól ismert hangra mindenki felpattant, bár Antal atya még nem lépett be a terembe. A hetes kirohan a tábla elé. Mit érdeklí őt, hogy ki hiányzik, ki nem? Magában még mindig az „almás bácsi” törvényeit darálja. Mi lehet az a ... második törvény?! Már három perce tart az óra. Miért késik ennyit Antal atya? Némelyeknek a fejében már bizonyára megfogalmazódott: „Még nincs késő! Még lemegetek a gyengélkedőre. Majd kitalálok valamit.”. Ekkor azonban egy gumitalpú cipő lépteinek jellegzetes zaja hallatszott kívülről, majd egy kerek arc jelent meg az ajtóban rajta a jól ismert széles mosollyal. Antal atya megérkezett.

Végigcsoszogott a padok között ... fellepett a katedrára ... megállt a tanári asztal mögött ... még mindig mosolyog ... „Köszönj!” ... „Laudetur Jesus Christus” ...

Diákoldalak

„In aeternum, Amen” ... élénken figyel a hetesre ... „Antal atyának tisztelttel jelentem, az osztály létszáma harmincnégy, nem hiányzik senki.” ... „Üljetek le!” ... még mindig mosolyog ... idegesítő volt ez a szituáció ... „Nyissátok ki a feladatgyűjteményt a ...” a végét már nem lehetett hallani. A megkönnyebbültség moraja futott végig az osztályon. Nincs mese, következő órára tanulni kell!

Wagner Ádám 9.b

Feleletmentesség

Az egyik földrajz óra elején Cirill atya kezdi osztani a szokásos ötperces kisdolgozat feladatlapokat, mire a IX. b kórusban zengi: „FELELETMENTESSÉG, FELELETMENTESSÉG”, az előző napi filharmónia koncertre hivatkozva! De Cirill atyát szándékától eltéríteni nem könnyű. Mindjárt bele is kezdett szokásos okfejtésébe, és látszott is rajta, hogy logikusnak tartja gondolatait, miszerint az osztály érdeke, hogy ő most dolgozatot irasson. Végül azt a kompromisszumos döntést hozta, hogy miután kijavította és leosztályozta a dolgozatokat, mindenki eldöntheti majd, kéri-e a jegyet. Így aztán kiosztotta a lapokat, és kezdődött a dolgozatírás.

Ám Erdőssy Gellértet épp ekkor csókolta homlokán a múzsa. Arra gondolt, hogy dolgozatírás helyett verse önti véleményét. Nem a „monszun hatása az Indiai-szubkontinensen” témán töprengett, hanem a feleletmentességről verselt a feladatlapra. Földrajz dolgozat helyett így tehát egy négy-soros keletkezett.

Cirill atya kilenc sorral válaszolt, majd egy rendes egyessel adott nyomatékot mondandójának!

Gellért pedig élt a lehetőséggel, és nem kérte a jegyet, ráadásul mivel az egyes amúgy sem a verset minősítette, inkább élvezte a helyzetet, mintsem bánkódott volna. Cirill atya sem vette lelkére a történeteket, hiszen tudta, hogy közeledik a témazáró nagydolgozat, akkor pedig úgys is övé lesz a végső szó, nyerve el bár Gellért versével akár az iskola legjobb költője címet is. Így aztán mindenki örülhetett...

Következzen hát a két vers:

Erdőssy Gellért IX.b.

Feleletmentesség!

Kezem tűzben ég

Itt már ez nem segít

Okos s buta is veszít!

2007.jan.16. 9 ó 13perc

Cirill atya:

O tempora, o mores!

Hová tűnt a józanész?

„Okos s buta is veszít”?

A rezümé hangzik így?

Ki az okos, ki a buta?

A szorgalmas, vagy a tohonya?

A tanár vagy a diákja, netán az iskola?

Kié a feleletmentesség ára?

Van erre válasz Gellért? s kilencbé bandája?!

2007.jan.16.22 ó 30perc

Lejegyezte: A krónikás

Diákoldalak

Kín		Heti étlapnyomtatás				25. hét – 2008.06.09 – 2008.06.15		Oldal: K.r.e. 465	
MENZA		Tulajdonos: [Középiskolás Diákothon] – 9090 Pannonhalma, Vár 1. Felhasználó: user; Teljes				Raktár: 1			
Érkezés	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap		
10 reggeli A	KENŐMÁJÁS – 1 395 KJ KECSAP – 0 KJ TEJESKÁVÉ – 1 001 KJ	FELVÁGOTT VADÁSZ – 568 KJ RETEK – 1 260 KJ TEA – 501 KJ	PARIZER – 1 505 KJ RÉMA – 612 KJ TEJESKÁVÉ – 1 001 KJ	SAJT, VAJ – 1 219 KJ RETEK – 1 260 KJ TEA – 501 KJ	SZARDINIAKRÉM – 700 KJ KIFLI – 1 088 KJ TEA – 501 KJ	FELVÁGOTT OLASZ – 1 120 KJ ZÖLDHAGYMA – 160 KJ TEJESKÁVÉ – 1 001 KJ	VIRSLI – 880 KJ MÚSTÁR – 18 KJ KAKAO – 1 098 KJ		
11 reggeli B	PASZTÓRÓZOTT KOLBÁSZ HAJKRÉMMEL	KOPOGÓ KIFLI (A KOPOGÓ SZEMETEKHEZ) VÍZ – 0,0000006 KJ	TEA VÍZZEL ESETLEG KENYÉR – 12 KJ JOGHURT (A KÉSZLET EREJÉIG)	LISZTES ZSEMLYE KAKAO – 501 KJ HAMBURGOR HÚSSAL – 0 KJ	TONHALTÚRÓ – 701 KJ KIFLI – 304 KW TEA – 501 KW	FELVÁGOTT OLASZ – 1 120 KJ KEK HAGYMA – 160 KJ VEGETÁRIÁNUS BURGER – 435 KJ	VIRSLI – 880 KJ TEA – 501 KJ COCA-COLA – 0 KJ		
20 Ebéd	KARALÁBÉLEVES – ZÖLDSÉGES – 480 KJ TINTAHAL PAPÍRGALUSKÁVAL – 118 KJ	MEGLEPETÉS - ? KJ GYÜMÖLCS – 408 KJ	HÉRFŐRKÖLT – 0 KJ DESSZERT: ERŐSPISTA – ∞ KJ VÍZ – INGYEN!	ROBBANTOTT DISZNÓ – MAJDNEM KJ KÖRET – CSÖTÉSZA – 1 468 KJ	GOMBÁSKARFIOL	BABKONZERV – 70 KJ KONZERVNYITÓ – 5678 KJ	KÉS – 72 KJ KANÁL – 421 KJ VILLA 67 KJ TÁLCA – 42 KJ FOLYÉKONY JÉG – 0 KJ		
40 Vacsora	Ø	KENYÉR NEMESPENÉSSZEL – 0 KJ TÚRÓJANCSII – 12% KJ	SZELLEMI TÁPLÁLÉK – 1,2 IQ ROBBANTOTT ALMA – 435 KJ	CSIGASZEM HANGYAMÁRTÁSBAN – 567 KJ BORSODI	TEJFELES KENYÉRHÉJ – 453 KJ TEA – 0 KJ RETEK – 1 23454 KJ	ROBBANTOTT ALMA – 60/30-453-57-56 KJ ELLENALLÁS – 50 KG	MARA DÉK - ? KJ PATKÁNSZALAMI – 007 KJ		

Civilizált prefektusok

Sokak számára idegenül csenghet a civil prefektusság „intézménye”, hiszen egy évtizede sincs annak, hogy a bencések mellett megjelentek a civil nevelőtanárok. Rovatunk olyan embereket mutat be, akik világiként vállalkoztak a teljes embert kívánó nevelői munkára. A prefektusi kar legrégebben szolgáló civil tanárával, Dénesi Tamással prefektustársa, Dejcics Konrád OSB készített interjút.

Tamás, győri diák voltál. Milyen érzés Pannonhalmán tanítani és prefektusnak lenni?

Az egyetemi tanulmányok alatt nem tanárnak készültem. Korábbi latintanárom és prefektusom, Tamás atya hívott Pannonhalmára. Mivel a húsvétek és személyes kötődések miatt nagyon szerettem Pannonhalmát, vállaltam a kihívást. Utólag úgy gondolom, döntésemben nagy szerepe volt korábbi tanárim példájának és annak, hogy harmadikas koromban duktorként az elsősök között éltem. Már akkor éreztem, hogy jó diákkotthonban tevékenykedni és duktorként mélyebben beleláthattam prefektusaim munkájába. A prefektusi munkát nagyon izgalmasnak találom, hiszen értékes fiatalok között élhetek, és az ő vezetésük közben magam is gazdagodhatom. Persze a nevelőtanárság nagy energiákat követel az embertől, de mindeközben az elillanó energiákat részben a diákoktól kapom vissza. Az évek során tapasztaltabb lettem, ami mindenképpen könnyebbé teszi a munkámat.

Van-e valamilyen megfogalmazott ars poeticád, amelyet a nevelésben, munkatársaidal való együttműködésben meg szeretnél valósítani, el szeretnél érni?

Hogy lelkiekben, szellemiekben, fizikálisan felnőtséggé felhaladó diákjaink megfelelően „érhessenek”, nagyon fontosnak tartom, hogy otthon érezzék magukat Pannonhalmán. Ebben nagy szerepe van a személyes törődésnek és annak, hogy az osztályközösség minél egészségesebben alakulhasson. Ehhez kiegyensúlyozott vezetőkre van szükség. Tanítani is szeretek, de izgalmasabb feladat a diákkotthoni nevelőmunka. Legfontosabbnak azt tartom, hogy szeressem a diákokat. Ez persze nem feladat. Tényleg szeretem őket, inkább csak magamnak fogalmazom meg, hogy számomra ez a legfontosabb. Nagyon sok jó ember vesz körül, kollégák és diákok egyaránt. Színes csapatot alkotunk, és ehhez az is kell, hogy mindenki tudja vállalni saját magát. Mivel sok emberrel jó a kapcsolat, feladatomban érzem azt is, hogy az amúgy sem rossz légkört tudatosan építsem. Mivel már harmadik éve „prefektuskodunk” együtt, azt is megfogalmazhatom, hogy sokat jelent számomra az állandó kommunikáció diákjainkról. Ha két együtt dolgozó prefektus munkakapcsolata harmonikus, az csak pozitívan hathat az osztályközösségre. Emellett a közös munkából nagyon sokat tanultam. Tehát a gazdagító légkör megteremtése számomra az első, és csak erre alapozva tudom elképzelni az építkezést. Ebben az építkezésben pedig az a leglényegesebb, hogy diákjaink lelkiekben, hitben fejlődjenek, megtanulják az egymás mellett élés szabályait és egymás tisztetét, hogy legyenek szellemi élményeik, megtanuljanak gondol-

kodni és a dolgokról önállóan tudjanak állást foglalni. Röviden megfogalmazva: hívó értelmiségi emberekké tudjanak válni.

Életed nagyon sokrétű. Itt van például a történelmi phd. Jut-e idő a tudományos munkára?

Nem titok, a prefektusi munka mellett nem volt könnyű megírnom a disszertáciomat, és mivel a szakterületem kérdései továbbra is foglalkoztatnak, néha szenvedek attól, hogy nem áll több órából a nap. Nehéz úgy elmélyedni egy kérdésben,

ha csak néhány óra vagy esetleg egy nap áll rendelkezésemre, és aztán hosszabb szünet következik. Egyre inkább foglalkoztat Erdély korai újkori egyháztörténelme és a pannonthalmi levéltár értékes korai újkori anyaga.

Egy személyben megvalósítod a „kolostor melletti iskolát”: egyszerre dolgozol a főmonostorban, a levéltár igazgatóságaként, valamint az iskolában történelemtanárként. Van-e közös területe a gimnáziumi és a levéltári munkádnak?

A levéltár természetesen újabb olyan feladat, amely feszítettebbé teszi a mindennapjaimat. A gimnáziumi tanításban is tudom hasznosítani a levéltár anyagát, de amit a legjobban szeretek, az az oklevélelvadás szakkör. Néhány elszánt diák a levéltár anyagának segítségével megismerkedhet régi írással, egy idő után már könnyebben olvassa azokat és eközben bevezetést kap a történelem segédanyagába is. Testközelből láthatnak fontos történelmi forrásokat és ezzel kézzelfoghatóbbá válik számukra a magyar történelem. Aki történelem szakra készül, annak a későbbiekben kifejezetten hasznos lehet ez a stúdium.

Sokat jársz Erdélyben. Honnan jön az erdélyi kötődés?

Már első utam során rabja lettem Erdély szépségének és annak a kulturális gazdagságnak, amelyet azóta is csodálok. Mégis az ott élő, karakteres emberek ragadtak meg igazán. Tetszett a székely humor és dialektus, az az egyszerű közvetlenség, amellyel a vendégeket fogadják és úgy érzem, ahhoz, hogy közel kerüljünk egymáshoz, sokkal rövidebb utat kell megtennünk egymás felé, mint itt Magyarországon. Egyre több barátom lett Erdélyben, és most már tudatosan próbálom felfedezni és diákjaimnak megmutatni Erdély értékeit, a felekezeti és etnikai együttélést, a történelmi, néprajzi, kulturális és emberi értékeket. Öregdiákjaim közül többen folytatják ezt az utat és már maguk járók Erdélyt.

Életünk

Suba és köpeny – Szent Márton 2008

Gabinak

Az apátság védőszentjének ünnepe, nov. 11. mindig is a jobb napok közé tartozott a gimnáziumban. Nincs tanítás, finom az ebéd – lehetőleg libasült –, a végén torta. 1991 óta azonban az ünneplés szorosabban utal arra a mozzanatra, amely különös módon emelkedik ki Márton legendájának többi eseménye közül: lehajol a ruhátlan koldushoz, és odaadja neki fél köpenyét. Ezt a gesztust szeretnénk megismételni: egy pillanatra megállni, hogy találkozzunk az elesett, periférián élő, a társadalomból kiszorult, sokszor megvetett emberrel. És amink csak van, neki adjuk. Az iskola jótékonyági gyűjtést szervez rászorulóknak. A legkülönbözőbb célokra gyűjtöttünk már: drog- és alkoholfüggők, határon túli magyar iskola vagy éppen egy folyóirat, beteg gyerekek drága gyógyíttatása, menekültek, fogyatékkal élők, afrikai kórház javára.

Idén egy korábbi témát húztunk elő újra: a cigányságot választottuk. A mai társadalmat foglalkoztató, gyakran indulatoktól sem mentes probléma a diákokat is megosztotta, sokakban falakba ütközött. Valóban, nehezebb téma, mint Afrika vagy a fogyatékoság, másként – talán kevésbé érthető, de mégis nyilvánvaló módon – szól a kiteszítottságról. Épp ezért fontosnak tartottuk, hogy rájuk irányítsuk a fiúk figyelmét.

Némi keresgélés után rátaláltunk az egyházi alapítású mánfai Collegium Martineumra, amely halmozottan hátrányos helyzetű, nagyrészt cigány származású, tehetséges középiskolás fiatalok délutáni tanításával-nevelésével foglalkozik. Márton, tehetség, cigányság, kollégium, egyházi alapítás – minden együtt van. Remek honlapjukon épp a gyűjtés apropójával szolgáló legendarészlet olvasható két nyelven – beásul és magyarul.

Kind Márton inká kätänä-jrá pä kál sz-áprape lá
käputu lu Amiens. Kálu-j dîntr-odátä o sztát pä
kályé, sz-o-nkrämänyit, k-on kuldus tyinije szá
szä szkalyé szusz dîn zäpádä, ä lu sjinyé subä
rungyuraszä klîmbije dä pä umiré zsosz.

Flämind, gyinci szá bätte-n gurä-j, ásä-s lunzsje
mínä kätänäje, sí-s sjire sjévä bány. Márton pont
într-äje dobä s-o zszakát bányi pä kärc ku urtásji-s,
s-ásä j-o zbirät kuldusuluje:

„Ákär mi-j înkregyé, ákär nu, nyimik bány n-ám î
zsäb, dä numä sztäj, kä kumvä tot c-oj äzsutä.”

K-ahäje s-apukät kücitu-l märe, s-o läpädät subä dä
pä umiré, s-o tijet-o-n dauä, sí zsumätätye dä subä
s-o dät kuldusuluj.

Amikor Márton még római katonatiszt volt, s lovon
közeledett Amiens kapujához, a lova egyszer csak
visszahőkölt az úton, mert egy koldus tápázkodott fel a
hóból, akinek a vállán csak szakadozott rongyok lógtak.
Éhezve és fogvacogva nyújtotta kezét a tiszt felé, alamizs-
nát kért. Márton azonban katonatársaival épp az imént
játszotta el minden pénzét, s így kiáltott:

„Ákär hiszed, ákär nem, egy árva rézpénz sincs a zsebem-
ben, de azért várj csak, valahogy segíték rajtad!”

Azzal fogta széles köpönyegét, lekanyarította vál-
láról, majd kardjával szelvében kettéhasította és a felét
odaadta a koldusnak”

A kollégium azonban épp akkor tájt zárta be kapuit, amikor rátaláltunk. Számunkra nagyon is érthető módon – fenntar-
tási nehézségek miatt – szűnt meg az intézmény. Magunk is küzdünk az önfenntartással, mégis fontosnak tartjuk, hogy
diákjaink részt vegyenek a szolidaritásukat igénylő adakozásban. A Martineumot működtető Szent Márton Caritas Ala-
pítvány azonban a kollégium mellett más karitatív tevékenységet is végez Alsószentmártonban.

Ez a Dráva-parti falu 1980 körül vált homogén cigány településsé. Cigány lakosai a beás, más néven teknős/teknővájó
cigányok muncsán alcsoportjába tartoznak. Nyelvük archaikus román dialektus. A település egyetlen mai nem cigány
származású lakója – a helybeliek által csak „Tiszi”-ként ismert – Lankó József plébános.

Ő ajánlotta a kaposfői Szent Erzsébet Alapítványt, amely ebben a somogyi faluban élő romák számára szervez tanodát,
ruha- és cipőosztást, ill. nyaranta táborokat. A plébános, Somos László hat falu híveivel foglalkozik. 17 éve működik a he-
lyi cigánypasztoráció.

Ennek a két alapítványnak gyűjtöttünk idén.

Életünk

Alsószentmártoni gyermekek (Fotó: Bókay László - Új Ember)

Albin atya gitárja, kikiáltási ár 2000 Ft!

A téma nehéz, rendesen föl akartunk hát készülni. Abban bízunk, hogy épp azért lesz erős az idei Márton, mert ilyen vegyes fogadtatásra talált eleinte. A témát egy pályázattal szeretnénk volna közelebb hozni mindenkihez. Ez is abban kívánt segítséget nyújtani, hogy hogyan induljunk el egy másik világ, egy másik kultúra, végső soron a másik ember megismerése, elfogadása felé. Négy ötletet, fogódzót kínált a pályázat ehhez a szellemi kalandhoz.

1. Cigány mikrotörténelem – egy lakóhelyeden élő cigány család bemutatása

2. Interjú egy cigány tinédzserrel

3. Cigány szociálpolitika lakóhelyeden

4. Cigány zenészek és a cigány zene lakóhelyeden

Mind a négy témában, összesen 10 kiváló színvonalú dolgozat érkezett be. A külön elismerésben részesült Pólik Marcell a kisebbségi szociálpolitikáról írt tanulmányt, Ribb Péter Pázmándfalu kisebbségi önkormányzatának elnökével és egy primással, Tóth Márton két budapesti blues-zenésszel beszélgetett, Tóth László egy fertőszéplaki családot, Ratkóczy Péter egy kaposvári életutat mutatott be.

Egy hétig hangolódunk a cigányságra a Cigány hét avagy roma napok keretében.

szerda: A sort Emir Kusturica A cigányok ideje c. filmje nyitotta.

csütörtök: A következő állomás két végzős diák, Pólik Marcell

és Ribb Péter előadása volt A cigányok kultúrája és mai helyzete címmel. A tavalyi év utolsó történelemóráján tartott előadásukat mondták el az iskola érdeklődő diákjainak. Szóltak a történelmükről (vándorlás, nyelv, jövevényszavaink, különböző csoportjaik) kultúrájukról (tánc, tulajdonjog, gyerekek szeretete) és mai szociális helyzetükről (rendszer váltás, munkanélküliség, támogatások). Egy-két osztályban kitöltött kérdőív is segítette felkészülésüket.

péntek: Másnap felfokozott várakozás előzte meg Rauh Edit esélyegyenlőségi szakállamtitkár Cigánypolitika Magyarországon c. előadását. Az előadás jelezte a cigányság mai életének összetettségét. Sok kérdést tett fel és hagyott nyitva, némi csalódást okozva azokban, akik konkrét cselekvési javaslatokra vártak.

péntek - szombat: Lankó József atyával osztályfőnöki órákon találkoztak az osztályok nov. 7-8-án, mivel a falu ugyanúgy búcsút ül 11-én, mint Pannonhalma. A cigányság két értékére hívja fel a figyelmet: az egyik a többgenerációs család szeretete, amelyben senki sem marad egyedül. A másik az istenhitük, amely nem babona és nem is elvont: gyakorlatias, Isten az életnek, a szerencsének az Ura. Azt is elmondja, hogy 4000 Ft egy gyerek havi utazása és étkezése, és vannak támogatóik, akik egy-egy gyerek költségeit állják.

Márton nem kérdezi, miért lettél koldus, miért nem mész dolgozni. Nem szab feltételt cselekedetének. Nem azt mondja, szeretlek, ha/mert szeretsz. Feltétel és magyarázat nélkül szeret. De mégsem: egyetlen magyarázat van, az, hogy fázik, hogy koldus. Most, aktuálisan fázik.

Életünk

hétfő: 2-kor nyit a *bolhapiac*. A standokon idén a könyvek domináltak: Delfin-könyvektől teológiai művekig széles a skála. A tavaly óriási sikert aratott iskolai pólók (F.B.I. Frankó Bencés Iskola, I love stúdium feliratokkal) iránti kereslet mintha megcsappant volna. Elmaradhatatlanok a különféle csecsebecsék, kávékészletek, pengősmalacok, bakelitlemezek vagy a fiúk által korábban az agyagzó szakkörben készített műtárgyak. Atyák hagyatéka, évközi gyűjteménye kerül ilyenkor az asztalokra. A főmonostorból kifogyni látszó antikvitást szép lassan fölváltja a retró: volt Sokol rádió, de igazi csemegének Antal atya 1970-es

arcképes BKV-bérlete számít. Új tulajdonosa majd' 5000 Ft-ra taksálta. A bolhapiac második felében a végzősök árverése kezdődik. Az utóbbi években egyre inkább a tanárok portréival ékesített, dedikált pólók jelentik a legnagyobb nyereséget. Itt is kb. 5000 Ft – Titusz atya pólója – volt az idei csúcs. A vásári nyüzsgést rendhagyó csendesóra követi. Ekkor mutatkoznak be a Szent Márton-nap vendégei, Somos László kaposfői plébános és munkatársai. A diákság több részre oszlik, hogy a kisebb létszámú csoportokban személyesebbé válhassék a találkozás.

Este aztán vacsorára diákétkezdék kínálják a finom falatokat – özpörkölt, pizza, lacipecsenye, palacsinta, különböző egzotikus ételek –, talán ez hozza a legtöbbet a „konyhára”. A forgatagot játékok (csocsó, Monte Cas(s)ino), jósda, pókerparti tanárokkal) és koncertek (diák és tanár együttesek egyaránt) színesítik, ahonnan szintén sok pénz folyik be. A 8-osok Forum Romanum nevű

helyszíne kapta a legötletesebb programért járó, először idén kiosztott Nívódíjat, ahol többek közt tanárt lehetett vásárolni félórás rabszolgatartásra.

kedd: Ami még a gyűjtés előtti időkben is így volt: 10-kor Szent Márton ünnepi miséje. „Ha jövevény tartózkodik nálatok az országban, ne legyetek hozzá kegyetlenek! „Olyan legyen a köztetek tartózkodó jövevény, mint a közületek való bennszülött! Szeressétek, mint magatokat, mert jövevények voltatok Egyiptomban. Én, az ÚR, vagyok a ti Istenetek!” (3 Móz, 19,33-34) Nem ez az olvasmány, de innen próbáltunk elindulni a legelején, mottóul pedig az ünnepi liturgiában ilyenkor különös erővel megcsendülő sort választottuk: „Idegen voltam, és befogadtatok.” Az idei liturgia azonban egy másik fordítással mintha értelmezte volna idei szolidaritási akciónkat: „Vándor voltam, és befogadtatok.” Délután újra programok: tanári koncert, Kusturica-film (Macskajaj).

A Szilvási Folk Gipsy Band ünnepi koncertje zárja a forgatagot. A második számnál három szólamban szájbjögözik az iskola. Cigány zenére magyar táncot járnak néhányan a színpadon. Egyre fergetegesebb a hangulat: végül állva táncolunk. „Mondtam, hogy cigányok vagytok!” A falak most dőltek le. 10-kor összefövünk pizsamában a főlépcsőházban – szép forma. Közös esti imát mondunk, kivételesen és ünnepélyesen a zenekar tagjaival együtt. Ők is énekelnek egy imát. Titusz atya kihirdeti az eredményt: 1 millió Ft gyűlt össze. Il silenzio.

Egy kicsit jobb lett a világ. Zsámo-zsásé

Világot lát(t)unk

Titusz atya Chilében

1996-ban, amikor Pannonhalmi alapításának 1000. évfordulóját ünnepeltük, a gimnázium is derekasan bekapcsolódott az ünnepségek szervezésébe. Az iskola számára az egyik legnagyobb esemény a zánkai bencés diáktalálkozó volt. A meghívottak listájának

nél. Anélkül, hogy a szavak szintjén feltétlenül egy nyelvet beszélünk volna, mégis rögtön megértettük egymást. Senkinek sem kellett magyarázni, miért kezdjük a napot zsolozsmával, miért jövünk össze a nap közepén az Úr asztala körül megtörni a kenyeret, mi-

ért olvassuk közösen Isten ígését és osztjuk meg egymással, hogyan szólított meg minket. Mindannyian az „Ora, labora, lectio divina” világából érkezünk és természetes volt, hogy a találkozó során is e szerint éltünk. Hihetetlen élmény volt felfedezni, hogy egymástól sok ezer kilométer távolságra élő, egymást nem ismerő férfiak és nők, szerzetesek és világiak teljes természetes-séggel imádkoznak együtt, beszélgetnek együtt azonos kihívásokról, feladatokról, egyszerűen azért, mert mindannyian bencés iskolában dolgoznak.

összeállítása során jöttünk rá arra, hogy nincs semmilyen központi nyilvántartás arról, hogy a világon hol vannak bencés iskolák. A bencés monastorokat Rómában számon tartják, 5 évente pontos katalógus jelenik meg róluk, a hozzájuk tartozó szerzetesekről, de ebből nem derül ki, hogy van-e iskolájuk. Zánkán született meg a gondolat, hogy össze kellene fogni a bencés iskolákat, legalább valamilyen adatbázist kellene létrehozni. Ebből született a BENET – Benedictine Educators Network. A 2. BENET konferencia helyszíne 2002-ben Sao Paulo volt, amelynek a Pannonhalmáról alapított iskolánk adott otthont. Odó atyával akkor én képviseltem a magyarországi bencés iskolákat. Már akkor rácsodálkoztam, hogy a világ hány országában található bencés iskola. Pedig 2002-ben még csak néhányan sejtették, hogy hány bencés iskola lehet a világon!

Amikor 2007 október 27-én, az őszi szünet első napján Fidél atya elvitt a bécsi repülőtérre, hogy Chilébe utazzak, nem túl nagy lelkesedéssel szálltam ki az autóból. Ha Főapát Úr nem erősített volna meg háromszor, hogy ott a helyem Santiago de Chilében, a IV. BENET-en, nem indultam volna el. Utólag hálás vagyok Főapát Úrnak, hogy kiktartott véleménye mellett.

Bár Madridból megállás nélkül, 14 órán át repültem, átkeltem az óceánon, az amerikai őserdőn, majd az Andok káprázatos hegyei között egyszer csak leszállt a gép és egy számomra teljesen ismeretlen világba érkeztem, mégsem éreztem magam idegennek. Öt kontinens 23 országából kétszázan vettünk részt a bencés tanítók világtalálkozásán, és az a tény, hogy mindannyian bencés iskolából jöttünk, erősebbnek bizonyult minden nyelvi, kulturális különbség-

Bár a külső körülmények egészen különbözőek lehetnek, a tanító-oktató-nevelő munka ugyanolyan feladat elé állít mindannyiunkat: a mindenkor jelenben vezetni a ránk bízottakat, hogy kibontakozzék bennük mindaz a szép és jó, amivel Isten születésükkor megajándékozta őket.

A bencések magyarországi rendtörténetéről éveken át csak úgy hallottam, hogy 1802-ben történeti kényszer hatására, azért, hogy létezni tudjunk, a rendnek középiskolákat kellett vállalnia. Az iskolai munka megjelenése úgy került szóba, mint valami szegélynivelő, sajnálatos esemény, ami az igazi szerzetes élettől való távolmaradást hozta magával. Ezzel szemben hihetetlen bátorító tapasztalat volt azt látni, arról hallani beszámolókat, hogy az elmúlt években hány bencés iskolát alapítottak, bővítettek, hogy hány és hány bencés közösség kötelezte el magát a tanítás mellett, hogy mekkora hatással vagyunk a társadalomra azáltal, hogy több mint 140 ezer diákot több mint 8 ezer tanár oktat a világ 32 országában. A távolabbi szegény országokból többen kénytelenek voltak távol maradni, de idén első alkalommal minden kontinens méltó módon képviselve volt. Fekete-Afrikából, a Fülöp-szigetekről és Sri Lankáról több bencés férfi és nő szerzetes is jött, így a harmadik világ kellő súllyal képviseltette magát, hála a gazdagabb országokból származók adományainak és magasabb részvételi díjának (Kongót Richárd testvér képviselte, Sri Lankát Titusz atya. Jót mulattam, amikor „sárga” druszámmal beszélgettem a szünetekben.). A konferencia jelmondata – „Úgy tanítani, ahogy Szent Benedek” – az előadások, megbeszélések vezérfonala volt. Évek óta nem hallottam úgy beszélni em-

Világot lát(t)unk

bert a Reguláról, mint egy-két világban élő bencés oblátust, akik iskolai hétköznapijait élik a Regula szerint. A konferencia nagy előadásai, a munkacsoportok megbeszélései elérhetők lesznek a világhálón. Csak ezért felesleges elmenni Chilébe. Ami egy ilyen találkozón fejlethetetlen és maradandó, az az ösztönző és bátorító beszélgetések, megosztások sokasága a szünetekben, az étkezések során vagy az esti programok alkalmával a bencés és világi kollégákkal. Kézzelfogható haszonról is beszámolhatok: egy angliai és egy ir bencés iskola is szívesen fogad pannonhalmi diákokat, az Egyesült Államokba pedig frissen érettségizett diákjainknak ajánlhatunk fel 1 éves tanulmányutat 1-1 bencés iskolában.

Hardi Titusz OSB

Ealingi tapasztalatok

A nyár elején három hetet töltöttem egy osztálytársammal Londonban, egy bencés iskolában, a két gimnázium közötti alakulófélben levő tesvériskolai kapcsolat úttörőjeként.

A Te Deum utáni első kedden utaztunk el itthonról és délelőtt 11 óra felé már a londoni szállásunkon, egy metodista ifjúsági szállóban voltunk. Háromemeletes épület volt, amelyben 20-30-an laktunk. Volt zambiai, kolumbiai, francia, olasz, török, iráni, azerbajdzsáni, szlovák, cseh, koreai és angol lakótársunk is. Az egyik török sráccal beszélgettem a két ország közös történetéről, ő tudta, hogy Szulejmán Szigetvár mellett van eltemetve. Próbálkoztam neki Rodostót magyarázni, de csak miután megtaláltam a török nevét a településnek, azután esett le neki a dolog. Elmeséltem a huszadik század eleji történelmünket, hogy az ország háromszor ekkora volt. Ez újabb közös pont volt, hiszen Törökország is nagyobb volt a mainál, és elmesélte a kaukázusi konfliktust. Faggatott az Ikarusról is, mert náluk nagyon sok ilyen busz van, főleg Isztambulban.

Öt percre laktunk az iskolától, amely London külvárosában, Ealingben található, félórányi metrózásra a belvárostól. ahol a híres BBC stúdió is van. Az iskolában több mint 600 diák tanul, ezek közül száz a velünk egyidős. Az iskolában általunk választott tantárgyak óráit hallgattuk. Minden nap nyolc óránk volt. Délelőtt öt óra, az ebédszünet egy órával, utána van még három tanóra, így a diákok délután négykor mehetnek haza. Mi a menzán ebédeltünk, ahol nem volt nagy a fejadag, ugyanis az angolok vacsorára esznek sokat. A mi gyomrunk nem tudott átállni erre, mert a vacsora sem volt mindig elég, így gyakran előfordult, hogy az iskolában két-háromszor álltunk sorba sűrű magyarázkodások közepette. A konyhásnénik jóindulatát nehéz volt megnyerni, de eljövételünkkor kárpótoltuk őket egy rúd gyulai kolbászsallal, aminek nagyon örültek! Délutánonként mindig bementünk a városba múzeumot nézni. Láttuk a British Múzeumot a Rosette-i kővel meg az athéni parthenon frízével, megfűszerezve néhány (10-20) múmiával. Voltunk a Science múzeumban, ahol ki volt állítva Stevenson első gőzmozdonyától kezdve az Apolló 11 Hold-modulján keresztül a Formula 1-es versenyautót át hidrogénmeghajtású robotig minden. Az Imperial War Museumban pedig Sherman tankot, V2-es rakétát és sivatagban talált II. világháborús terepjárót is láttunk.

Az egyik nap természettudományos érdeklődésű diákokhoz csatlakozva a belvárosba mentünk, ahol angol egyetemek mutatták be az érdekesebb kutatási területeiket. Láttunk a 2011-ben a Marsra az ESA (European Space Agency) által küldendő kutatórobot prototípusát rodelőzni a szobában, mutattak 3D-s, lézerrel készített gleccserképet számítógéppel monitoron, tesztelhetjük az agyunk reakcióidejét, elmesélték nekünk, hogy hogyan lehet fullerénmolekulába tett nitrogénatom alapegységű szén-tubusból adattárolót készíteni, és megmérték a szemünkön levő könnyréteg vastagságát, amelyről digitális fényképet is kaptunk – mindezt persze angolul (no meg kézzel-lábbal).

Nyelvtudásban is sokat adott ez a három hetes kinn-tartózkodás, amit az újdonsült nyelvvizsgám is bizonyít.

Jó volt megismerni az angol oktatást, mentalitást, az angol és minden egyéb kultúrát, és azok keveredését.

Összességében nagyon jól éreztük magunkat, jól elfáradtunk, a gimnáziumban és a szálláshelyen is teljesen meg voltak velünk elégedve, úgyhogy remélem, hogy jövőre is kimehet két szerencsés iskolatársunk Ealingbe.

Világot lát(t)unk

Egy ezeréves kapcsolat rövid epizódja

Idén október 11-17. között ismét vendégül láttuk erdélyi testvériskolánk, a csíkszeredai Segítő Mária katolikus gimnázium diákjait. A következő élménybeszámoló ezt a hetet próbálja feleleveníteni:

- Szia! Mit adhatok?

- Szia! Két szalmapityókát kérnénk.

A lány a pult mögött megmerevedett, szemei kikerekedtek: - Mit?

- Szalmapityókát.

Végül odaadta a sült krumplinkat. Sohasem szerettem a nagy sárga m betűt, de most már egy jó élmény is kapcsolódik hozzá. Ültünk és elégedett mosollyal falatoztunk. Szombat óta voltak itt Erdélyi vendégeink. A rövid idő alatt megtaláltuk a közös hangot, a nevetést.

Első este Titusz atya köszöntő szavai: „Úgy fogadjuk őket, mint ha Krisztus jönne közénk...” A csíkszeredai Segítő Mária igazgatója még magasabbra tette a lécet: „Ha úgy fogadnak minket, nekünk Ő kell, legyen a példa...” Általános derülés, egymásra mosolygunk a vendéggel, ismerkedő pillantások. A régiekkel is összekacsintunk: „Jó lesz ez!”

Minden 996-ban kezdődött, amikor Géza fejedelem megalapította az első magyar apátságot, 1001-ben pedig István király államalapítá-

sakor pedig az egész magyarság felvette a keresztséget. Összeköt minket a hit, a magyarság, ez egy ezeréves kapcsolat. Régi nóta, de igaz. Csak örülni tudtam, hogy ebbe a nagy emberhalász hálóval engem is kifogtak, meg a többi pannonhalmi diákot és a vendégeinket is. Mi is foltozhatjuk a hálót, újabb szálakat szőhetünk bele, ez egy ezeréves kapcsolat, de a mában is működnie kell.

Vasárnap a helyi ismerkedtek vendégeink, meg a diákmise hangulatával. Mi szorgalmasan kísérgettük őket és lassan beszélgetni kezdtünk egymással, általános témák, amivel két diák megszólítja egymást: tanárok kritizálása, diákelemtünk vicces történetei. Még némileg idegen egymástól a két világ, de már tanuljuk egymás kifejezéseit: „... ja, igen a spiri, meg a diri meg az oszi...”, „... szóval stúdium, laudetur, prefektus, továbbulás, feleletmentesség...”. Nevetünk, sétálunk a bástyán, a nyúli „havasok” mögött ismét lemegy a Nap. Nekünk sokadszor, nekik abból a pár napból egyszer, kinek ezért, kinek azért tetszik. Közösségi játé-

kok, önfeledt bolondozás. Hétfőn óralátogatás, métázás. Este táncház gyimesi és moldvai táncokból, a végére még egy-két felcsíki is belefért. Fáradtan, de jókedvűen kívántuk egymásnak jó éjszakát, a reggeli találkozás fényében: irány dél, irány Tihany.

Ködbben indultunk, a szokásos mindent ellepő ködben, és sajnos korán, még ködben érkeztünk. A magyar tenger fölött egy másik fehérebb, lustább tenger úszott. Megnéztük az apátságot, a hozzá kapcsolódó múzeumot. Délután hajóra szálltunk. Még az édesvízi nagyvadak, a busák is örömtáncot jártak körülöttünk. Ezek a méteres hosszúságú halak ismeretlen okokból elkezdtek kiugrálni a habokból, mindenki nagy ámulatára, magyar tenger magyar delfinek. Még Richárd atya is azt mondta, ilyet most lát először pedig ő lassan húsz éve apát Tihanyban. Miután leszálltunk, a kapitány azt mondta „produkál” nekünk egy igazi tihanyi visszhangot, mert ilyenkor ősszel már újra lehet, elmentek a halandó turisták, újra csend van. A sétahajó egy nagyot dudált és a vulkanikus falakról visszaverődve másodszor is meghallottuk a balatoni hajó búcsúját. Este Richárd atya fényképeit néztük meg, és ő tartott nekünk egy rendhagyó mozgó esti imát. A csendet ke-restük az altemplomban. Reggel egy kicsit még álmos, de bensőséges hangulatú mise volt, mely után elbúcsúztunk a nyár után újra szelíd Tihanytól. Nyugatnak mentünk, Badacsony, Tapolca majd visszakanyarodva keletnek Herend következett. Ezután a csapat szétszéledt: két napra vendégül láthattunk otthonainkban erdélyi barátainkat, majd Pannonhalmán együtt emlékeztünk október 23-ára.

Az egészet a búcsú pillanata tette ünnepélyessé. Ahogy a mondás tartja: „A vendégnek kétszer örülünk igazán: mikor megérkezik, és amikor elmegy.” Értsük jól, azért örülünk, mikor elmegy, mert érezzük, hogy sikerült adnunk neki valamit, míg itt volt, gazdagabban megy haza, és örülünk, mert kaptunk sok-sok emléket, élményt, amitől mi lettünk gazdagabbak, amire mindig jó lesz visszaemlékezni. Feljajdult a busz motorja, integetünk, boldogan-szomorún integetünk.

Eredmények

Verseny	Név	Helyezés	Tanár / Felkészítő	
Alpok-Adria nemzetközi bélyegkiállítás (Deutschlandsberg)	Magyaros László Ratkóczy Péter Tóth László	10.a	Bronz érem	Hirka Antal
Arany Dániel Matematikaverseny	Pálla Tamás	9.b	Másodfokú dicséret	Szabó Zoltán
Dugonics András matematika verseny	Kaposi Ágoston	8.a	1.	Feith Péterné
IOI, Nemzetközi Informatikai Diákolimpia válogató versenye	Hunyady Márton	10.a	7.	Soós Péter
Jedlik Ányos országos fizikaverseny	Kovács Adorján	7.a	3.	Hirka Antal
Jedlik Ányos országos fizikaverseny	Kakasi Dávid	8.a	4.	Hirka Antal
Kárpát-medencei diákirók, diákköltők irodalmi pályázata, tanulmány kategória	Horváth Miklós	12.b	2.	Komálovics Zoltán
Kárpát-medencei diákirók, diákköltők irodalmi pályázata, vers kategória	Takács Márton	12.b	1.	Komálovics Zoltán
Kitaibel Pál Középiskolai Biológiai és Környezetvédelmi Tanulmányi Verseny	Pálla Péter	10.b	28.	Dr. Rékási József
Mikola Sándor országos tehetségkutató fizikaverseny	Hunyady Márton	10.a	25.	Rábai László
Nemes Tihamér Középiskolai Alkalmazói Verseny	Hunyady Márton	10.a	4.	Soós Péter / Szabó Zoltán
Nemes Tihamér Középiskolai Számítástechnikai Verseny	Hunyady Márton	10.a	4.	Soós Péter / Szabó Zoltán
Nemes Tihamér Középiskolai Számítástechnikai Verseny	Kaposi Ágoston	8.a	13.	Soós Péter / Szabó Zoltán
Nemes Tihamér Középiskolai Számítástechnikai Verseny	Tamás Dániel	10.a	40.	Soós Péter / Szabó Zoltán
Öveges József országos fizikaverseny	Kakasi Dávid	8.a		Hirka Antal
Savaria országos történelmi tanulmányi verseny	Pálla Péter	10.	13.	Nádai Fidél / Boros Zoltán
Filozófia	Ligeti Máté Balatoni Gergely	12.a 11.a	7. 12.	Rochlitz Kyra
Fizika II. kategória	Kökényesi Zoltán	12.b	22.	Pintér Ambrus OSB
Kémia I. kategória	Nemes Ákos	12.a	12.	Drozdik Attila
Irinyi-verseny országos döntő I. A kategória II. A kategória	Pálla Tamás Borián András Pálla Péter Schnur László	9.b 10.a 10.b 10.a	26. 11. 24. 48.	Drozdik Attila
Magyar nyelv	Nemes Ákos	12.a	16.	Komálovics Zoltán
Olasz nyelv I. kategória OKTV-döntő	Tóth Márk	12.b	18.	Korompai Eszter

Rékási tanár Úr elismerése

A Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés elnöke elismerésben részesítette iskolánk tudós tanárát, a Rátz Tanár Úr életműdíjas Dr. Rékási József ornitológust és biológiatestánárt fél évszázados magas színvonalú, példamutató oktatói-nevelői munkájáért, kutatói tevékenységéért, hazai és külföldi folyóiratokban megjelent 250 tanulmányáért.

Eredmények

Atlétika diákolimpia országos döntő Budapest, 2008. május 31 - június 01.	Név	Eredmény	Helyezés	Felkészítő tanár
4 x 1000 m váltófutás, III-IV. korcsoport	Hakkel Tamás 7.a Pálta Tamás 9.b Tóth Tamás 8.a Kaposi Ágoston 8.a	12:06,72	V. helyezett	Török Loránd
3000 m futás, V-VI. korcsoport	Hegyi Kristóf 12.b	9:46,23	X. helyezett	Török Loránd
4 x 400 m váltófutás, V-VI. korcsoport	Hack János 11.a Sal Máté 9.a Szabó Dániel 9.a Marsai Ádám 11.b	3:37,08	IX. helyezett	Török Loránd
Úszás diákolimpia országos döntő-„B” Kecskemét, 2008. január 19.	Név	Eredmény	Helyezés	Felkészítő tanár
100 m gyorsúszás, V-VI. korcsoport	Sal Máté 9.a	57,93	I. helyezett	Török Loránd
4 x 50 m gyorsváltó, V-VI. korcsoport	Sal Máté 9.a Resch Márk 11.a Csősz György 9.a Szegei Domonkos 9.b	3:37,08	IX. helyezett	Török Loránd
Mezei futás országos döntő Gödöllő, 2008. április 17.	Név	E g y é n i helyezés	C s a p a t - helyezés	Felkészítő tanár
4500 m, V. korcsoport	Bolvári Ferdinánd 9.b Vavrovics Máté 11.a Légrády Bálint 10.b Szabó Dániel 9.a	36. helyezett 40. helyezett 86. helyezett 152. helyezett	IX. helyezett (314 pont)	Török Loránd
5000 m, VI. korcsoport	Ribb Péter 11.b Hegyi József 12.b Tóth János 12.b Bakos Péter 12.b Hölgyesi Áron 11.a	26. helyezett 29. helyezett 35. helyezett 57. helyezett 61. helyezett	II. helyezett (147. pont)	Török Loránd
Atlétika diákolimpia országos döntő Ügyességi és váltófutó csapatbajnokság Budapest, 2008. október 09.	Név	Eredmény	Helyezés	Felkészítő tanár
4 x 1500 m, V-VI. korcsoport	Domonkos Csaba 11.b Varga Bálint 10.a Kondorosy Ákos 10.b Ribb Péter 12.b	17:59,22	V. helyezett	Török Loránd
távolugrás, V-VI. korcsoport	Hack János 12.a Taller Balázs 12.b Fekete Dániel 12.b Kéki Richárd 12.a Horváth Henrik 10.a	6,57 m 6,36 m 5,88 m 5,85 m 5,54 m	csapat: III. helyezett átlag:6,165m	Török Loránd
Evezős diákolimpia országos döntő Velence, 2008. szeptember 20-21.	Név	Eredmény	Helyezés	Felkészítő tanár
IV. kcs. 2 x	Resch Gergő 7.a Újszászi Martin 9.b Újszászi Rajmund 7.a		III. helyezett	Török Loránd

A 2008. október 6-án Győrben megrendezett Aradi vértanúk emlékversenyén 10 x 600 méteres váltóban iskolánk A csapata I. helyezett, B csapata II. helyezett lett. Így gimnáziumunk sorozatban már 6. alkalommal hozhatta el az örökös vándordíjat.

A csapatok felkészítőtanára Török Loránd.

Kosárlabdacsapatunk is szép eredményekkel büszkélkedhetnek: az Amatőr Kosárlabda Diákolimpián, V-VI. korcsoportban országos 5. helyen, a Katolikus Iskolák Országos Bajnoksága (KIDS), V. korcsoportban országos 1. helyen végeztek.

A csapatok felkészítőtanára Erdőssy István.

Támogatói oldal

200 millió forintos iskolai infrastruktúrafejlesztés Pannonhalmán

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Nyugat-Dunántúli Operatív Program Közoktatási infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése pályázati felhívásra 2008. januárjában benyújtott, „A Pannonhalmi Bencés Gimnázium és Kollégium nevelési-oktatási infrastruktúrájának fejlesztése” című pályázatunk 200 millió forintos támogatásban részesült. A fejlesztés elsősorban a kollégiumi és prefektusi szobák számának bővítését, új nyelvi termek és informatikai terem kialakítását, a lift cseréjét és útjának jelentős meghosszabbítását, a Jeges-terem korszerű fogadóteremmé alakítását és új kerékpártároló létrehozását jelenti, illetve külön hangsúlyt kap az épület akadálymentesítése is. A szerződés aláírására féléves projektfejlesztési időszakot követően 2009. első félévében kerülhet sor, így a projekt megvalósítása várhatóan már 2009. nyarán elkezdődhet.

Zuhanyzófelújítás 2008.

Az 1996-os pápalátogatás előtti nagy gimnáziumi átépítés során alakították ki a 30 ágyas nagyhálók közötti zuhanyzóblokkokat. Az azóta eltelt több mint tíz év nem múlt el nyomtalanul: az acél tartóelemek korrodálódtak, a zuhanyzókat tartó gipszkarton falak a tömítési hiányosságok miatt átvizesedtek és egyre gyakrabban szakadtak be a fiúk intenzív „igénybevétele” miatt. A többmillióos felújítást nem tudtuk volna önerőből lebonyolítani. Tavasszal pályázatot nyújtottunk be a német *Fidentia Alapítvány*hoz, amely 20 ezer euróval (kb. 5 millió forint) támogatta a projektet. Ezt a fenntartó Főapátság 4 millió forinttal egészítette ki.

Így 2008 nyarán sor kerülhetett a négy nagy zuhanyzóblokk teljes cseréjére. A 20 új zuhanykabint a *Sanipex Hungaria Kft.* szállította és állította be, a falazási munkákat a *DL&DL Kft.* csapata Danyi László vezetésével, a festést *Jánoki József* helyi vállalkozó végezte. A munkálatok folyamatos szakmai kontrolljáért *Pálffy-Józsa Kristóf*, a gimnázium gondnoka, illetve a főapátság beruházási osztályának munkatársai feleltek. Köszönet valamennyiük áldozatos munkájáért, amelynek köszönhetően vadonatúj zuhanyzók várták szeptemberben a 7-10. osztályos tanulókat!

Nyugat-európai testvériskolai utak német támogatással

Európai Unió csatlakozásunk óta jelentősen felértékelődött az idegennyelv-tudás, a szülők sok esetben már az általános iskola kiválasztása során is fontos szempont a nyelvtanítás színvonala. Mi is próbálunk lépést tartani az elvárásokkal: a színvonalas nyelvtanítás mellett a rendszeres testvériskolai találkozások során a diákoknak lehetősége nyílik az adott idegen nyelv anyanyelvi környezetben történő gyakorlására.

Jelenleg német (Meschede), osztrák (Melk) és olasz (Cassino) iskolákkal vagyunk kapcsolatban, de nagy az igény angol és francia kapcsolatok kiépítésére is. A testvériskolai kapcsolatok fenntartása és fejlesztése évről évre jelentős anyagi áldozatokat követel mind a szülők (útiköltség, költőpénz), mind az iskola részéről (útiköltség-kiegészítés, illetve az testvériskolai csoportok fogadása). A továbblépéshez nyújt most segítséget a német *Fidentia Alapítvány*, amely a 2008/09-es és a 2009/10-es tanévre összesen 20 ezer euróval (mintegy 5 millió forinttal) támogatja a Pannonhalmi Bencés Gimnázium nyugat-európai testvériskolai programját.

Ennek első elemeként az októberi szünetben 6 tagú diákcsoport tett többnapos látogatást a walsall-i *Charis Bible College*-ban (Anglia), élén *Hardi Titusz* igazgató atyával. A bibliaiskola küldöttsége november első hetében viszonzta a látogatást.

Támogassa a Pannonhalmi Bencés Gimnáziumot
a közhasznú **Pannonhalmi Bencés Gimnázium Alapítvány**on keresztül!

Adószám: 18535741-1-08

Számlaszám: **10300002-10359622-49020012** MKB Bank Zrt.

Támogatását a Gimnázium tanárainak és diákjainak nevében hálásan köszönjük!

Opaci gólyák

VII.A. Osztályfőnök-prefektus: Ontkó Henrik OSB, prefektus: Czakó Tibor

1. Berecz András, Révkomárom	18. Lovász Levente, Szálka
2. Bör Benedek, Budapest	19. Mihály Marcell, Győr
3. Czukor Kristóf, Pécs	20. Mórícz Rafael, Győr-Ménfőcsanak
4. Csenár Bálint János, Hegykő	21. Németh Imre Mihály, Mezőkövesd
5. Dombi József, Barcs	22. Nyőgér János, Bakonyjákó
6. Farkas Tibor, Kaposvár	23. Papp Zsombor, Mosonmagyaróvár
7. Fejes Lóránt, Zalaegerszeg	24. Pauli Bence, Kápolnásnyék
8. Fodor Dániel, Győr	25. Pusztai Ferenc, Pázmándfalu
9. Hianek Balázs, Ajka	26. Rázi Miklós Gyula, Keszthely
10. Hyross László Ferenc, Pilisborosjenő	27. Resch István, Mosonmagyaróvár
11. Jászberényi András Ferenc, Pécel	28. Seruga Roland, Taksony
12. Kámán Roland, Sármellék	29. Shi Dávid, Esztergom
13. Kapócs Kristóf, Pilisjászfalu	30. Somlóvári Máté, Veszprém
14. Koltai Péter, Mosonmagyaróvár	31. Soós Mihály János, Zalaegerszeg
15. Kövessi Levente, Tapolca	32. Szabó Péter, Gyál
16. Kövessi Sándor, Tapolca	33. Trautmann Márton, Bicske
17. Lobmayer Benedek Gábor, Kerepes	34. Újszászi Roland, Mosonmagyaróvár

a legkisebbek prefektusaikkal

IX.B. Osztályfőnök-prefektus: Barcza István

1. Belák Mátyás, Zalaszentlászló	17. Lábán Tamás, Szentendre
2. Csermák Ádám, Keszthely	19. Mohácsi Attila, Budapest
3. Csizmadia Máté, Siófok	20. Németh Ádám, Budapest
4. Fenyvesi Tamás József, Dinnyés	21. Ordódy Ferenc, Trnávka
5. Gyuricska Marcell Pál, Solymár	22. Pénzes Ábel, Komárom
6. Hegedűs Márton Áron, Veszprém	23. Sánta András, Keszthely
7. Hodován Imre, Dusnok	24. Schmal Fülöp, Budapest
8. Horváth Gergő, Dör	25. Suskó Dávid, Gyöngyösolymos
9. Kandikó Csanád, Nagyvácszony	26. Szabó Péter, Sopron
10. Kapovits Ábel, Pannonhalma	27. Takács Benedek, Diósd
11. Katona Bálint András, Moca	28. Tarnai Zoltán, Zalakaros
12. Kemény Gergely, Budapest	29. Tóth Erik Pál, Budapest
13. Kiss Krisztián, Tapolca	30. Újszászi Kristóf, Székesfehérvár
14. Korpics Dániel, Bárdudvarnok	31. Újszászi Martin, Mosonmagyaróvár
15. Kovács Domonkos, Budapest	32. Ujváry János, Piliscsaba
16. Kovács Szilárd Pál, Pustavám	33. Varga Mártonm Vasszécsény
18. Magdics Andor István, Veszprém	34. Vancsura László, Baja

a gimnázium 9.b osztálya

2008. okt. 18-tól önálló honlapja van a Pannonhalmi Bencés Gimnáziumnak: www.phbences.hu. Megjelenésében a www.bences.hu oldalt idézi, mert abból nőtt ki, tartalmát tekintve pedig igyekszik naprakész híreket kínálni az iskola hétköznapijairól.

Kiknek szánjuk a honlapot? Jelenlegi diákjainknak, akik nyomon követhetik az iskola programjait, visszatekinthetnek közös emlényeikre a beszámolók segítségével, ill. intézhetik hivatalos ügyeiket (pl. szakköri jelentkezés).

Szülőknek, akiket arról tájékoztat, mi történik a falakon belül fiuk körül, de őket is segíti az adminisztrációban (pl. fogadónapi jelentkezés). Öregdiákjainknak, akikkel négy-hat év múltán is szeretnénk fenntartani a kapcsolatot, és akik „utódaik” mindennapjaival frissíthetik saját emlékeiket. Leendő diákjainknak, hogy minél többen kedvet kapjanak itt tanulni az elkövetkező években. Vendégeknak, virtuális turistáknak, hogy megismerhessék a kivételes nevelési lehetőséggel rendelkező gimnáziumunkat.

